

ZIEMEĻLATGALES LAIKRAKSTS

Radugums

Otrdiena ● 2025. gada 11. februāris

CENA tirdzniecībā 1,10 EUR

Apbalvošanas
ceremonija

6., 7.

“Lai bišu strops ir mūžam dzīvs!”

“Mēs būsīm tā”. Solists Hugo Ušackis kopā ar bērniem balveniešiem un ciemiņiem dāvāja J.Lūsēna., M.Cielēna dziesmu “Mēs būsīm tā”.

Edgars Gabranovs

Sestdien balvenieši un pilsētas ciemiņi svinīgā pasākumā “Vienā gaismā, vienā mīlestībā” nosvinēja Balvu Kultūras un atpūtas centra 70 gadu jubileju, kā arī Balvu pilsētas 97.dzimšanas dienu, kas oficiāli ir 11.februāri. Jāsecina, ka pasākumā neizpalika dažādas uzrunas, tostarp interesanti atmiņu stāsti. “Lai kultūras namam ir saules mūžs!” vēlēja klātesošie.

Atmiņu labirintus šķetināja to iestāžu vadītāji, kuri savulaik kultūras namu sauca par otrajām, pat pirmajām mājām. “Gaismu ēkas logos un sirdīs var iedegt tikai cilvēks,” atgādināja pasākuma vadītājs Andris Baltacis, uzdodot jautājumus direktoriem. Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule, atklājot spilgtākās atmiņas, pavēstīja, ka kultūras nama ēkā pavadījusi nedaudz vairāk kā 20 gadus: “Sākumā kā bibliotekāre, pēc tam kā bibliotēkas direktore. Paliku, kad bibliotēka pārcēlās uz citām telpām, un turpināju darbu kā rajona kultūras nodaļas vadītāja. Visforšākais bija tas, ka bijām bezbēdīgi, jauni, un īstēni neviena nebija, kas mūs piebremzētu. Ja kāds centās, mēs lāga nesadzirdējām. Visspilgtākais notikums bija 1988.gada 13.novembris, kad šeit notika Latvijas Tautas frontes Balvu nodaļas dibināšanas konference.” Savukārt Balvu pašvaldības Kultūras pārvaldes vadītāja Rudīte Krūmiņa, vaicāta, kāds ir viņas dzīves moto, domīgi sprieda, ka pati tumšākā stunda ir rītausma, piebilstot: “Te

ir tik daudz radošu cilvēku!” Balvu Mūzikas skolas direktors Egons Salmanis atgādināja, ka ir par jaunu, lai zinātu leģendas, kad kultūras namā no 1959. līdz 1965.gadam mājoja mūzikas skola: “Tomēr viens fakts ir aizķēries, jo kultūras nams bija ļoti viesmīlīgs. Te atradās arī jaunā, daudzsološā liepājnieka, pirmā mūzikas skolas direktora Ilmāra Sleža būcēnītis jeb istabiņa, kur viņš gan strādāja, gan dzīvoja.” Savdabīgu stāstu atklāja arī Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Santa Kuleša. Viņa zināja teikt, ka kultūras nams tolaik kļuva par sabiedrības dzīves centru gan sabiedriskajā, gan personīgajās cilvēku dzīvēs: “Tomēr 1978.gadā dzimtsarakstu nodaļa bija spiesta meklēt citas telpas, jo kultūras namā bija nepieciešams remonts. Mūspuses iedzīvotājiem laulību nācās reģistrēt lopu slimību apkaršanas stacijā. Sešus gadus līdzās plakātiem par govju kapsētām rajonā atradās arī Latvijas PSR laulības un ģimenes kodekss. Tolaik dzima doma, ka nodaļai jābūt savai ēkai, un 1984.gadā tika atklāts Ģimenes rituālu nams speciāli dzimtsarakstu nodaļas vajadzībām. Jāpiebilst, ka Balvi bija izredzētie un tas bija īpašs notikums ne tikai Balvos, bet visā Latvijā.” Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne par lielāko dzīves sūtību minēja 1994.gada 1.septembri, kad divās telpās darbību uzsāka mākslas skola: “Šeit atradāmies gadu un gandrīz divus mēnešus. Mans sapnis bija strādāt Balvu Mākslas skolā. Lepojos un priecājos, ka to varu darīt joprojām.”

* Turpinājums 10.lpp.

Nākamajā
Radugumā

● Kurš finišēs pirmais?
Bēbišu rāpošanas čempionāts

● Kas uzvarēja?
Vislatvijas erudīcijas čempionāts
“Latvijas kauss 2025” Balvos

Noskaidroti “Boņuks 2024” nominanti

Žūrijas darbs pie Latgalešu kultūras gada balvas “Boņuks 2024” pretendentu pieteikumu izvērtēšanas ir noslēdzies, paziņojot trīsdesmit labākos un spilgtākos nominantus, lai jau 1.martā aizvadītu ikgadējo balvas pasniegšanas ceremoniju, godinot desmit 2024. gada nozīmīgākos notikumus, aktivitātes un cilvēkus latgaliskajā kultūrā, kā arī pasniegtu balvu par mūža ieguldījumu latgaliešu kultūras attīstībā. Priecājamies, ka nominantu vidū ir folkloras kopas “Upīte” projekts – kolhoza laiku dziesmu atjaunošana.

Aicina pieteikt skolu ēdinātājus

Latvijas Diētas un uztura speciālistu asociācija sadarbībā ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru (LLKC) aicina vecākus līdz

28.februārim pieteikt savu bērnu skolu konkursam “Labākais skolu ēdinātājs Latvijā” 2024./2025. mācību gadā, lai noteiktu vislabākos skolu pavārus, tādējādi aktualizējot bērnu maltīšu kvalitāti skolās. Tāpat LLKC pasniegs īpašu specbalvu tai pavāru komandai, kura maltīšu pagatavošanā izmanto pēc iespējas vairāk vietējās izcelsmes produktus.

Atklās izstādi

11.februāri plkst. 11.00 Balvu Centrālās bibliotēkas izstāžu zālē atklās Balvu Mākslas skolas skolotāju izstādi “Meistars un māceklis”, kas veltīta Balvu pilsētas dzimšanas dienai.

Īsziņas

Vārds redaktoram

Edgars Gabranovs

Aizvadītās nedēļas nogale vēsturē ieies ar faktu, kuru Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs nosauca par vēsturisku soli mūsu enerģētiskās neatkarības stiprināšanā. Un patiesi par Baltijas valstu sinhronizāciju ar Eiropas enerģosistēmu runāja daudzi arī Balvos, turklāt dažādos pasākumos, uzsverot, ka tagad gaisma ir citādāka un mīļāka. Tāpat interesanti, ka pilsētas dzimšanas un kultūras nama dzimšanas dienas svinīgās ceremonijas vadītājs Andris Baltacis, klausoties uzrunas, smaidot pajokoja, ka acīmredzot ir sācies priekšvēlēšanu laiks. Patiesībā tie nav nekādi joki, jo 8.februārī Latvijā sākās priekšvēlēšanu aģitācijas periods pirms pašvaldību vēlēšanām, kas ilgs līdz vēlēšanu dienai – 7.jūnijam. Šajā periodā aģitācijas veicējiem, plašsaziņas līdzekļiem un citām iesaistītajām pusēm jāievēro priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanas noteiktā kārtība un ierobežojumi, tostarp jāņem vērā divas jaunas prasības, kas noteiktas Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā un saistītas ar mākslīgā intelekta izmantošanu politiskajās reklāmās. Vēl sestdienas pievakarē, uzzinot, ka Latvijas Televīzijas dziesmu konkursā “Supernova” uzvarēja “Tautumeitas”, secināju, ka ikšķi turēju par citu favorītu. Tā nereti ir arī mirkļos, kad provizoriski paziņo vēlēšanu uzvarētājus, jo rezultāts visbiežāk nav tāds, kāds cerēts. Laikraksta “Vaduguns” redakcija, lai vēlēšanu rezultāti būtu patīkamāki un mīļāki, spriež, kā un cik lielā apjomā atspoguļot deputātu kandidātu ieceres ieņemt jaunus krēslus. Tās var būt intervijas, kā arī laikraksta organizētas tikšanās ar vēlētajiem, piemēram, Baltinavā, Balvos, Viļākā un Rugājos. Vienvārdsakot, kā labāk noskaidrot, kas atrodas aiz uzvalkiem un kleitām. Kāds, lasītāji, būtu jūsu rosinājums?

Latvijā

Likmes sarūk. Kopš pagājušā gada vidus Latvijā visai strauji aug mājokļu kreditēšanas tirgus. Īpaši tas vērojams 2024.gada beigās, kad Latvijas mājsaimniecībām izsniegto mājokļu kredītu atlikums gada griezumā bija pieaudzis par 5,5%, kas ir piektais augstākais rādītājs starp eirozonas valstīm. Latvijas Bankā (LB) skaidro, ka mājokļu kreditēšanas segments aktivizējies vairāku iemeslu dēļ – pieaugusi mājsaimniecību rocība, rūk kredītu procentu likmes, tāpat kredītu devēji uzsākuši reklāmas kampaņas, lai palielinātu savu hipotekāro kredītu portfeļus. “Visas šīs norises liecina, ka hipotekārā kreditēšana pēc ilgstošas stagnācijas sāk atgriezties uz izaugsmes takas,” secina Latvijas centrālajā bankā.

Divu zēnu nāve Rīgā. Par divu mirušu zēnu atrašanu Rīgā kādā dzīvoklī Valsts policija (VP) kriminālprocesu nodevusi Iekšējās drošības dienestam, Latvijas Radio noskaidroja policijā. Lai mazinātu spekulācijas, likumsargi atklāja, ka aizturētā persona ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbinieks. Iekšējās drošības dienests izmeklēja ar iekšlietu resora darbiniekiem saistītus noziegumus.

Kursēs mūsdienīgs dizejvilciens. Uzsākot šī gada sākumā atklātā pasažieru vilcienu satiksmes savienojuma starp Baltijas valstu galvaspilsētām nākamo attīstības posmu, Latvijas pārvaldītājs “Vivi” no 10.februāra turpmāk nodrošinās pasažieru pārvadājumus no Rīgas uz Valgu un atpakaļ ar mūsdienīgu dizejvilcienu, kas nomāts no Lietuvas pārvaldītāja “LTG Link”. Tādējādi pasažieriem pārvadājumi šajā posmā tiks padarīti komfortablāki, kā arī tiks samazināts pārsēšanās reīzu skaits, saglabājot pārsēšanos tikai Valgā.

Incidenti nav konstatēti. Saistībā ar aizvadītā nedēļas nogalē notikušo Baltijas valstu atslēgšanos no tā dēvētā BRELL elektroapgādes tīkla ar Krieviju un Baltkrieviju un pieslēgšanos Eiropas enerģotiklam drošības apdraudējumi Latvijā netika konstatēti. To Latvijas Radio raidījumā “Labrit” pavēstīja iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis. Pirms Baltijas valstu elektrotīkla sinhronizācijas ar Eiropu daļā sabiedrības valdīja bažas par drošības incidentu iespējamību.

/No portāla www.lsm.lv/

Basketbols

Zēni cīnās un gūst pieredzi

Artūrs Ločmelis

Latvijas Jaunatnes basketbola līgā (LJBL) turpina startēt Balvu Sporta skolas “U-13” (2012.gadā dzimušie) un “U-14” (2011.gadā dzimušie) vecuma grupas basketbolisti, cīnās ar pretinieku komandām ne tikai krājot vērtīgu pieredzi, bet arī soli pa solītim dodoties pretī izvirzītajiem mērķiem.

Iespēja izvēlēties labākos basketbolistus

“U-14” vecuma grupas basketbolistiem LJBL Nacionālās līgas Austrumu zonas turnīrā jau beigušies pirmā apļa mači un tagad rit otrais posms, pēc kā čempionāts noslēgsies un būs zināms galējais vietu sadalījums. Šobrīd Balvu Sporta skolas jaunie basketbolisti 15 spēlēs izcīnījuši sešas uzvaras un piedzīvojuši deviņus zaudējumus, 13 komandu konkurencē ierindojoties 8.vietā. Pēdējos divos mačos iespēja arī divu uzvaru sērija, ar rezultātu 73:45 apspēlējot “Madonas BJSS”, kā arī ar rezultātu 63:37 apspēlējot “Alūksnes BJSS”. Savukārt “U-13” vecuma grupas zēniem izspēles sistēma ir krietni sarežģītāka, bet šobrīd puikas šī turnīra savā grupā atrodas 3.vietā, desmit spēlēs svinot septiņas uzvaras un piedzīvojot trīs zaudējumus. Arī šīs vecuma grupas basketbolistiem tagad ir uzvaru sērija, panākumus spējot izcīnīt pēdējās sešās spēlēs pēc kārtas – pret BK “Garkalne”, “Ogres BS-2”, “Ādažu BJSS”, “Bergu MMP”, “Aizkraukles NSS” un “Madonas BJSS”.

Abu komandu galvenais treneris ARNIS VOIKA stāsta, ka zēni trenējas jau piecus, sešus gadus. Ļoti pozitīvi ir tas, ka līdz ar administratīvi teritoriālo reformu tagad Balvu un Rugāju komandas ir apvienotas un no abām basketbola skolām var apvienot meistarīgākos un talantīgākos jauniešus. “Ļoti laba sasniegumu vēsture ir “U-13” vecuma grupas basketbolistiem, kuri pirms dažiem gadiem Alfrēda Kraukļa piemiņas starptautiskajā turnīrā izcīnīja augsto 3.vietu. Tas bija vienreizējs rezultāts, kam ir arī savs pamats. Proti, komandai ir liels cīņasspārs un motivācija katrai spēlei, kā arī zēni demonstrē agresīvu aizsardzību, sedzot spēlētājus pa visu laukumu. Lielā mērā tas tādēļ, jo mums ir tikai viens izteikti gara auguma spēlētājs – Kārlis Rakstiņš. Augumā mazo sastāvu cenšamies kompensēt ar agresīvu spēli aizsardzībā,” uzsver A.Voika.

Basketbola limenis – fantastiski augsts

Basketbola treneris piebilst, ka Balviem, salīdzinot ar lielajām pilsētām, ir ierobežots jauno basketbolistu resurss. Turklāt liela nozīme jauniešu parādītajos rezultātos ir arī tam, ja viņu vecāki šobrīd vai savulaik augstā līmenī nodarbojas ar basketbolu un savā karjerā sasniedza zināmas virsotnes. Tas tādēļ, jo no vecākiem bērns pārņemto basketbola spēlētprasmes ģēns un talants. “Līdz ar to par vietu uz basketbola kartes mums jācīnās tikai un vienīgi pašiem, jo ne tikai Latvijā, bet arī Latgalē basketbola limenis ir fantastiski augsts. Mans galvenais uzdevums ir, lai Balvu Sporta skolas basketbolistu komanda tuvāko trīs gadu laikā ar savu sniegumu aizcīnās līdz Reģionālajai basketbola līgai, kas ir pieaugušo basketbols un analogs kādreizējai valsts trešajai spēcīgākajai līgai. Diemžēl jāsaprot, ka lielākā daļa jauniešu, absolvējot vidusskolu, dodas no Balviem prom, bet pēc augstskolas beig-

“U-14” vecuma grupas basketbolisti. Attēlā (pirmajā rindā no kreisās puses) – Jānis Kozlovskis, Kārlis Žagars, Matīss Krivišs, Rinards Kalnējs, Toms Krivišs, Adrians Voika un Ričards Keišs. Otrajā rindā no kreisās puses – Reinis Logins, Jānis Zakss, Andis Edijs Kopasovs un Jānis Pērkonis. Nākamo maču šīs vecuma grupas basketbolisti aizvadīs jau rītdien, savās mājās tiekoties ar “Ezerzeme/Rēzeknes BJSS-2” komandu. Savukārt “U-13” vecuma grupas basketbolistiem nākamā spēle nedaudz vēlāk – izbraukumā 8.martā pret “Jūrmalas Sporta skolu”. Jāpiebilst, ka ar abām komandām darbojas divi treneri – Elmārs Rakstiņš un Arnis Voika, kurš ir arī abu komandu galvenais treneris un dodas kopā ar zēniem uz spēlēm.

Foto - no personīgā arhīva

šanas reti kad atgriezās dzimtajā pusē. Līdz ar to nokomplektēt komandu, kas varētu spēlēt Reģionālajā basketbola līgā un aizstāvēt Balvu novada krāsas, ir sarežģīts uzdevums. Vienlaikus uz to jātiecas, jo, esot šādai komandai, spēsim vairāk motivēt jauno paaudzi un ļaut redzēt augstas kvalitātes pieaugušo basketbolu. Savukārt pārējiem iedzīvotājiem tā būtu vēl viena saturīgas izklaides iespēja,” spriež A.Voika.

Arī šogad būs dāmu čempionāts

Jāpiebilst, ka pērn pēc aptuveni divdesmit gadu pārtraukuma Ziemeļlatgales Sporta centrs noorganizēja Balvu novada atklāto čempionātu basketbolā sievietēm, kurā piedalījās četras komandas: divas – no Balvu novada un pa vienai – no Smiltenes un Rēzeknes novada. Arī šogad plānots rīkot ne tikai dāmu, bet arī vīru čempionātu. A.Voika gan nedara priecīgu faktu, ka abos turnīros lielākā daļa basketbolistu ir no viesu komandām. Vīriešu čempionātā situācija gan ir labāka, bet uz dāmu turnīru pagaidām pieteikušās trīs viesu komandas – no Alūksnes, Rēzeknes, Smiltenes un tikai viena komanda ir no Balvu novada. “Pagājušajā gadā sievietes čempionātā uzvaras laurus plūca “Moseņis” no Rēzeknes novada, kuras bija izteiktas favorītes un demonstrēja ļoti labu komandas spēli. Arī meitenes no Smiltenes sastādīja konkurenci. Tikmēr mūspuses komandām liels ‘paldies’ par sasparšanos un piedalīšanos. Vienlaikus, ja vēlamies attīstīt sievietes basketbolu, tam nepieciešams vēl viens treneris. No vienas puses, sievietes basketbolā ir nedaudz vieglāk tādā aspektā, ka Latvijā daudzi dzimuma komandu ir krietni mazāk nekā vīriešu basketbolā. Tikmēr atšķirība ir tajā, ka meistarības ziņā plaša starp dažādiem valsts reģioniem ir lielāka. Proti, ir pilsētas, kur sievietes basketbols ir salīdzinoši attīstīts, iecienīts un komandas ir spēcīgas, bet citviet šīs sporta veids nav tik ļoti populārs. Līdz ar to kopumā sievietes basketbola virtuve ir sarežģīta. Jebkurā gadījumā galvenais, ka Balvu novadā spējam atjaunot sievietes čempionātu, tādējādi piedalīties basketbola čempionātā sniedzot līdzvērtīgas iespējas abu dzimumu pārstāvjiem,” uzsver A.Voika.

Pēc grūtībām nāk skaistas uzvaras

Noslēgumā jautāts, kad un kur jādodas bērnu vecākiem, lai pieteiktu savas atvasas basketbola treniņiem, A.Voika stāsta, ka bērniem iespēja iestāties Balvu Sporta skolā ir, sasniedzot septiņu gadu vecumu. “Esam atvērti, un, ja kāds no jauniešiem vēlas pievienoties mums, tas jādara pēc iespējas agrākā vecumposmā – sākot no septiņiem, astoņiem vai deviņiem gadiem. Basketbols arī nav dārgs sporta veids – lielākās izmaksas ir labi spēles apavi. Vecākiem arī ļoti svarīgi saprast, ka katrs bērns kādā dzīves posmā saskaras ar grūtībām, kad ir vēlme vairāk veltīt laiku atpūtai. Mūsdienās bērniem ir patiešām liela slodze, jo netrūkst ārpuskolas aktivitāšu, bet par grūtībām nedrīkst neklusēt. Vecākiem par tām jārunā un sarežģītos brīžos jāsniedz bērnam atbalsts un motivācija. To darīs arī treneris un turpinās darbu tālāk. Turklāt katras sezonas noslēgumā cenšos noorganizēt kādu atpūtas pasākumu, piemēram, bērnus aizvest uz atrakciju parku. Tas saliedē komandu un ir ļoti nozīmīgi. Grūtīte brīži ir jāpārvar, pēc kuriem nāk jaunas, skaistas uzvaras un kopā lieliski pavadīts laiks,” uzsver A.Voika.

Palīdzēt dzīvībai, kas dārgāka par savējo

Aija Socka

“Sajūtas pirms gandrīz 15 gadiem bija ļoti siltas un patīkamas. Mēs, jauna ģimene bez kaitīgiem ieradumiem, gaidījām savu pirmdzimto. Ar patīkamu satraukumu apmeklējām “Topošo vecāku skolas” kursus un domājām, kā viss notiks, kā bērniņš izskatīsies, kam būs līdzīgs, kā mainīsies ikdiena, kad ģimene paliks kuplāka, utt. Vēlējāmies būt maksimāli sagatavoti šim brīdim,” atceras bērzpiliete, trīs bērnu mamma ŽANETE VILCIŅA.

Piedzīvo insultu

Vilciņu ģimenes pirmdzimtā – ADĪNA – nāca pasaulē Balvu dzemdību nodaļā, tās bija ģimenes dzemdības. Ar smaīdu mamma atminas momentu, kad vēlāk, jau esot palātā, jautājusi vīram, ko viņš pirmo atceras, kad pirmoreiz ieraudzīja meitu. Matus, jo Adīna piedzima ar tumšiem matiem, kas noteikti bija garāki par 5 cm, ja ne vairāk. Vecāki skatījās uz šo mazo, pašu radīto brīnumu, apjaušot, kā tas ir, kad ir radusies dzīvība, kas ir dārgāka par savējo. Turpinot stāstu par jaundzimušās meitiņas gaitām, mamma atzīst, ka šī nav tā tēma, kuru labprāt cilā vai vēlas iznest no ģimenes loka, jo vecās rētas kustināt negribas. Diemžēl Adīnas stāstu bez šīm niansēm izstāstīt nevar, tāpēc Žanete atzīst: “Laikam ir pienācis tas laiks.”

Kad Adīna piedzima, ģimene dzīvoja Rēzeknē, var teikt, normālu standarta vairuma jauno ģimeņu dzīvi, nu jau trijātā. Apmeklēja pēc plāna vietējo ģimenes ārstu, lai sekotu līdz Adīnas attīstībai un ievērotu nepieciešamās medicīnas norādes un procedūras. Viss bija kārtībā, Adīna attīstījās ļoti labi, atbilstoši savam vecumam līdz brīdim, kad četru mēnešu vecumā saņēma otru kombinēto poti atbilstoši valsts noteiktajam imunizācijas kalendāram, kurā valsts nesēn bija ieviesusi korekcijas. “Tajā brīdī nedomājām, ka nākamajā dienā nonāksim Rēzeknes slimnīcā, no kuras sāksies mūsu grūtākie dzīves pārbaudījumi. Visu sīki par šo situāciju divos teikumos nav iespējams izstāstīt, bet svarīgāko, lai rastos izpratne par piedzīvoto, secīgi pieminēšu. Tātad nākamajā dienā nonācām Rēzeknes slimnīcā, kurā Adīna pie sistēmas pavadīja trīs dienas, kuru laikā ārsti nevarēja noteikt diagnozi, lai gan bērns nenāca pie samaņas. Nesagaidot rezultātu, nācās rīkoties pašiem, zvanīt uz Rīgas Bērnu klīnisko universitātes slimnīcu (BKUS), informēt par situāciju, kur, momentāli reaģējot, tika norīkota brigāde, kas atbrauca pēc Adīnas. Viss notika ļoti ātri. Rīgas medikim, ienākot Rēzeknes slimnīcas palātā, vismaz izdzirdējam

iespējamo Adīnas diagnozi – insults, kas vēlāk, nonākot Rīgā, pēc vairākām pārbaudēm arī tika apstiprināta. Pirmais grūtais pārbaudījums bija ceļš līdz Rīgai, jo uzreiz tikām brīdināti, ka bērns šo braucienu līdz galam var arī neizturēt. Šādos brīžos sajūties vienkārši bezspēcīgs, jo nevari darīt neko, lai palīdzētu šai nesen dotajai dzīvībai, kas ir dārgāka par savējo. Esi gatavs mainīties vietām ar savu bērnu, bet nevari... Par laimi, Adīna izturēja šo braucienu. Rīgā tika veiktas dažādas procedūras, drīz vien Adīna nāca pie samaņas, bet visa viņas ķermeņa labā puse bija paralizēta. Pēc rūpīgas izpētes ārsti brīdināja, lai nelolojam lielas nākotnes cerības, – pastāv ļoti liela iespēja, ka Adīna nevarēs staigāt un runāt... Bijām satriekti. Nevarējām izprast, kādēļ tieši mums nācis šāds pārbaudījums. Kopš šī brīža ar vīru sapratām, ka mums ir jādara viss iespējams un neiespējams, kas ir mūsu spēkos, lai to mainītu... Un viegli nebija. Mēnesis tika pavadīts BKUS, un tālāk viss pašu rokās. Tikām informēti, ka lielāko progresu varam panākt līdz Adīnas 1,5-2 gadu vecumam, kamēr vēl bērna organisms visam pielāgojas. Tā turpinājās kārtējais pārbaudījums mūsu laulības dzīvē, jo visā Latvijā uz to laiku bija plūsušā ekonomikas *burbuļa* sekas, kas izpaudās kā darbinieku un algu mazināšana, bezdarba palielināšanās utt. Labi apzinājāmies, ka ar valsts atbalstu un pieejamajām kvotām šādiem bērniem ir krietni par maz, lai ko būtiski uzlabotu, bet mums bija nepieciešami līdzekļi, lai varētu Adīnu maksimāli rehabilitēt. Tā kā esam no tiem, kas citiem neprasa, bet cenšas pašu spēkiem tikt galā ar savām problēmām, nolēmām, ka ziedošanas organizācijās nevēršimies, bet cīnīsimies paši. Tā kā Latvijā darba samaksa un iespējas bija ierobežotas, vīram radās iespēja strādāt ārpus Latvijas. Tā visu šo laiku kopīgi cīnījāmies, vīrs tālumā pelnot, mēs ar Adīnu maksimāli darbojoties visās apkārtnē pieejamajās procedūrās. Man nācās apgūt daudz ko jaunu, vērot, iesaistīties fizioterapijas, ergoterapijas, masāžas nodarbībās, lai pati mājās spētu darboties ar Adīnu. Un bija vērts, jo Adīna viena gada un septiņu mēnešu vecumā spēra pirmos patstāvīgos soļus, par ko mums bija neizmērojams prieks, vienīgi vīrs pārdzīvoja, ka šajā svarīgajā dzīves momentā nevarēja būt blakus. Mums izdevās!” stāsta Adīnas mamma.

Nāca nākamais pārbaudījums

Kad šķita, ka ar šo situāciju jaunā ģimene ir samierinājusies, nāca nākamais pārbaudījums. Adīnai četru gadu vecumā bija pirmā epilepsijas lēkme, kas bija diezgan smaga un ilga 35 minūtes, ko spēja izbeigt vien *ātrās* palīdzības mediķu iejaukšanās. Tajā brīdī par šīm lēkmēm vecāki maz ko zināja, bet, kā izrādījās, daļai insulta skarto pacientu tās mēdzot parādīties. “Vēl nezinājām, vai tā bija Adīnas vienīgā lēkme, vai kas tāds var atkārtoties. Tomēr pēc kāda laika sekoja otra lēkme, kas ilga 55 minūtes, kuru pat *ātrās* palīdzības mediķu iejaukšanās uz vietas nespēja apturēt. Vedot Adīnu uz Balvu slimnīcu, arī mediķi bija manāmi satraukušies par tik ilgstošu lēkmi un par to, ka varam nepaspēt... Par laimi, Adīna ir cīnītāja, arī šoreiz izturēja, un slimnīcā viņai izdevās līdzēt, lēkme tika apturēta. Pēc tam sekoja dažādi izmeklējumi Rīgā. Kopš tā laika Adīnai tika nozīmētas pretepilepsijas zāles un mums tika izsniegti papildus medikamenti – speciāla suspensija, ko jāpielieto lēkmes gadījumā. Var teikt, no Adīnas četru gadu vecuma es vairs pilnvērtīgi neguļu, vien caurais miegs, jo lielākā daļa lēkmju viņai ir bijusi nakts otrā pusē pēc pulksten 3, tādēļ naktis reaģēju uz katru Adīnas kustību miegā, lai nepalaistu garām lēkmes sākumu, jo viņas gadījumā ir būtiski ievadīt suspensiju pēc iespējas ātrāk. Tas arī ir iemesls, kādēļ viens no vecākiem gandrīz vienmēr ir redzams Adīnas tuvumā,” atklāj Žanete. Atceroties šo visu, viņa pateicas mediķiem, kas ir bijuši Adīnai blakus un palīdzējuši grūtajos brīžos. Par to, kā teic meitenes mamma, neizsakāmi milzīgs paldies! Adīnas vecāki jūtas ļoti pateicīgi, ka meita ir ar viņiem blakus, lai arī ar kustību, līdzsvara traucējumiem, bet pati iet, runā, sekmīgi mācās, piedalās dažādās olimpiādēs, isāk sakot, cīnās. Varbūt, lasot šīs rindas, rodas iespaids, ka viņiem ir gājis smagi, bet, kā saka Žanete, esot ar Adīnu sanatorijās un slimnīcās, ir nācies satikt vecākus ar bērniem, kuriem ir daudz, daudz smagākas diagnozes. Tas līcis apzināties, ka viņi nav vieni, un saprast, ka nevar sūdzēties par to, kā izvērties viņu liktenis.

Foto - no personīgā arhīva

Adīna. Ja neskaita meitenes veselības problēmas, kas radās, un tām pakārtotās sekas, tad pārējo bērniņu viņa pavadīja tāpat kā visi bērni – rotaļājoties, klausoties mūziku, braucot līdzībraucienos, šļūcot ar ragaviņām no kalna kopā ar pārējiem ģimenes cilvēkiem utt. Tas, kas Adīnai ir izpalicis, salīdzinot ar brāļiem, tie ir draugi, jo izpaliek visas lietas, ko var darīt ar draugiem...

Mamma ir klātesoša skolā

Adīna ik rītu dodas uz skolu kopā ar mammu. Vecākiem bija cerība, ka Adīna atlabs pavisam vai vismaz līdz tādai stadijai, ka pati varēs pilnvērtīgi darboties, bet, tā kā viņai parādījās epilepsijas lēkmes un labās puses siko motoriku diemžēl atjaunot neizdevās, tad, tuvojoties pirmsskolas vecumam, bija skaidrs, ka vecākiem būs jābūt blakus bērnam kaut vai specifisko epilepsijas lēkmju dēļ. “Mēs ar vīru zinājām, kādas pazīmes novērojamas, kad Adīnai sākas lēkme. Pēc visa piedzīvotā nevarētu uzticēt savu bērnu citam cilvēkam, tādēļ viss tālāk ritēja dabisku gaitu. Izvēle par būšanu blakus bija pašsaprotama. Vēl pirms tam, protams, apsvēru domu par Adīnas mājskološanu, bet bija vēlme, lai Adīna iespēju robežās socializējas,” skaidro mamma. Skolā mamma pamatā pilda meitas “labās rokas” funkciju reizēs, kad ar vienu roku nevar izlidzēt, pieturot, palīdzot, kur nepieciešams. Pietur Adīnu, ejot pa kāpnēm vai kur citur, kur būtu riskanti zaudēt līdzsvaru. Mamma vēro Adīnas mimiku, kustības, lai nepalaistu garām lēkmes priekšvēstnešus.

Centīga un zinātkāra meitene

Adīna ir centīga un zinātkāra, kas, var teikt, ir komandas darba nopelns, jo ģimene ir kā viens vesels. Adīnai, tāpat kā visiem bērniem, ir mācību priekšmeti, kas patīk un viegli padodas, tajos parasti mammas līdzdalība nav nepieciešama, bet ir daži priekšmeti, kas nav tik viegli, tad nākas reizēm iesaistīties arī vecākiem. “Reizēm Adīnai nepieciešama padziļināta skaidrošana, lai izprastu tēmu. Kad saprot būtību, tālāk darbojas pati. Šo pašu metodi reizēm izmantojam pēc epilepsijas lēkmēm. Nezinu, kā pareizāk izskaidrot, kādi procesi viņai lēkmes laikā notiek smadzenēs, bet gadās, ka pēc lēkmes Adīna neatceras kādu iepriekšējās dienas tēmu u.tml. Ir bijis tā, ka iepriekšējā mācību stundā viņa visu ļoti labi zina, diskutē ar skolotāju, bet pēc lēkmes nākamajā uz tiem pašiem skolotājam uzdotajiem jautājumiem vairs nevar atbildēt. Arī kādā no mācību priekšmetu olimpiādēm bijis līdzīgi. Šo faktoru diemžēl mēs ietekmēt nevaram,” atzīst mamma. Viņa ļoti priecājas par visiem meitas panākumiem. Neskatoties ne uz ko, Adīnai līdz šim ir izdevies noslēgt visus mācību gadus ar labām sekmēm, saņemot sudraba vai zelta liecības, kas arī ir labs iemesls lepoties.

* Turpinājums 12.lpp.

Foto - no personīgā arhīva

Ģimene. Vilciņi dzīvo Bērzpilī, kas ir Žanetes vīra dzimtā puse, savukārt Žanete nāk no Ludzas. Viņi cits citam ir atbalsts ik brīdī, ik dienu.

Diskusija

Traģiska mācībstunda sabiedrībai

Sanita Karavoičika

Jau otro nedēļu sabiedrības uzmanības centrā ir sirdi plosošais notikums Rēzeknes pusē, par ko 1.februāra vakarā vēstīja informācija televīzijas ziņās un interneta portālos. Lendžu pagastā ap pusdienlaiku no vecvecāku mājām izgājis un nezināmā virzienā devies teju divus gadus mazs puisēns, ģērbies ziemas jakā, zeķītēs, bez apaviem... Viņa māte un vecmamma kopīgi lietojušas alkoholu, tādēļ nebija spējīgas parūpēties par bērnu. Mazā Andreja meklēšanā iesaistījās atbildīgie dienesti un sabiedrība, pēc vairākām stundām viņu atrada bezsamaņā, apsnigušu pie dzelzceļa sliekšņiem. Diemžēl mediķiem puisēna dzīvību neizdevās glābt... Šī traģēdija atstājusi dziļu nospiedumu ne tikai ģimenē, bet visā sabiedrībā, un liek uzdot milzum daudz jautājumu – pie vainas alkohols, vecāku bezatbildība, līdzcilvēku vienaldzība vai kas cits? To mēģināsim noskaidrot diskusijā pie redakcijas “apaļā galda”.

Diskusijā piedalās:

RUDĪTE KRŪMIŅA, bērnu tiesību aizsardzības eksperte, sevišķā aizbildne

RITA KRAVALE, Balvu novada Pašvaldības policijas priekšniece

DAINA ŽOGOTA, 30 gadus jauna divu dēlu mamma, dzīvo Lendžos (ciemata centrā)

KRISTĪNE NOVIKA, Balvu novada Sociālās pārvaldes Ģimenes atbalsta nodaļas vadītāja/sociālais darbinieks darbam ar ģimeni un bērniem

Kad un kā uzzinājāt par traģisko atgadījumu un kāda bija pirmā doma, kas ienāca prātā?

R.KRŪMIŅA: – Par notikušo izlasīju sociālajos tīklos. Varbūt izklausīšies skarbi, bet pirmā doma man bija, – kāpēc Latvijā atcelts nāvessods?

R.KRAVALE: – Uzzināju, skatoties televīziju. Tas viss šķita prātam neaptverami, un pirmā doma prātā bija, – vai tiešām atkal? Ļemot vērā bērna vecumu, lauku apvidu, laikapstākļus, ilgo laika periodu, kad mazulis atradās prombūtnē, uz pozitīvu rezultātu cerēt bija pagrūti.

D.ŽOGOTA: – Par traģisko atgadījumu uzzināju notikuma vakarā ap plkst. 20.00 no draugiem saziņas vietnē *WhatsApp*. Pirmā doma, kas ienāca prātā, – lūdzu, nē, nē, nē, lai tā nav taisnība. Otrā doma, – jāpārbauda informācija. Trešā doma, – jābrauc! Tobrīd gatavojos likt gulēt savus bērnus. Domāju, ka tovakar un vēl vairākas dienas pēc tam tūkstošos ģimeņu savi bērni tika īpaši samīļoti, jo notikums patiesi traģisks un aizskar dziļākās dvēseles stīgas. Dzīvoju Lendžos, ciemata centrā. Nelaimē iesaistītos cilvēkus nepazīstu un norises vietā esmu bijusi maz, jo tā atrodas vairāku kilometru attālumā un uz citu pusi nekā ierastie maršruti, piemēram, dodoties uz Rēzekni. Tādēļ neko no personīgās pieredzes pastāstīt nevarēju.

K.NOVIKA: – Par šo atgadījumu uzzināju no raksta sociālajos tīklos. Pirmā doma bija, – kā tas varēja notikt ar tik mazu bērnu? Kur ir bērna vecāki un vai ģimenē vēl ir bērni?

Mazā Andreja nāve sociālajos tīklos raisījusi plašas sabiedrības pārdomas un katram liek uzdot sev jautājumus, – kāpēc? Uz kuriem ‘kāpēc’ jūs gribētu saņemt atbildi?

R. KRŪMIŅA: – Sevi domāju, – kāpēc sabiedrība kopumā ir tik infantila attiecībā uz šādiem notikumiem? Ikdienā daudzi ieņem pozīciju, – tas mani neskar, tāpēc lieciet mierā. Un tas notiek līdz brīdim, kamēr notiek traģēdija. Bet, tiklīdz atgadās kaut kas tāds, sabiedrība ievēl elpu un šūmējas, – āāā, šāausmas. Bet patiesībā pie šī ievilkta garās elpas vilciena ir atbildīgs katrs no mums. Lai iestādes meklē attaisnojumu, bet es nekad neticēju, ka šai traģēdijai nebija nekādu priekšvēstnešu. Kāpēc vienmēr taisnojami? Kāpēc nesakām, – jā, nepamanijām, nesadzirdējām, mēs arī esam līdzvainīgi. Skatāmies viens uz otru, bet atbildību uzņemties nevēlamies. Kāpēc esam tik vāji?

R.KRAVALE: – Kāpēc māte tik bezatbildīgi izturējās? Tādas elementāras pārdomas. Ja par tām atcerētos, visiem dzīvot būtu labāk. Piemēram, mīliet savu tuvāko kā sevi pašu, jo tas, kā mēs izturamies pret cilvēkiem, ir tas, kā mēs izturamies pret sevi. Mēs esam atbildīgi par tiem, kuri no mums ir atkarīgi.

D.ŽOGOTA: – Temats patiesi karsts un viedokļi dažādi. Šo vairāku dienu laikā kopš notikušā man bijuši neskaitāmi jautājumi ‘kāpēc’, bet tas, par kuru domāju visvairāk, – kādēļ

Foto - no interneta vietnes

plašākā mērogā netiek attīstīta brīvprātīgo meklētāju kustība. Es labprāt izietu apmācības un nepieciešamības gadījumā nākotnē iesaistītos, lai patiesi būtu palīgs, nevis traucēklis. Protams, esmu dzirdējusi par *bezvests.lv*, bet labprāt šajā tematā iedziļinātos vairāk. Vēl viens jautājums, ko sabiedrībā daudzi uzdod, – vai tiešām neviens līdzcilvēks neko neredzēja? Dzīvoju Lendžu ciemata centrā, kur ir diezgan daudz cilvēku. Ir privātmājas, daudzdzīvokļu mājas. Te pilnīgi noteikti kāds redzētu. Vispār mēs te draudzīgi dzīvojam. Viens otru pazīst, zina, kad svin svētkus, par ko bērni priecājas, aprunājas utt. Uzreiz cita piesaiste cilvēkiem. Man patiesi rūp, lai ne tikai mūsu ģimenē, bet arī citur ir labi. Esmu palīdzējusi ar bērnu pieskatīšanu, mantu ziedošanu, bet traģēdijas vieta ir pati Lendžu pagasta malīņa. Man sajūtu līmeni tas vairs nesaistās ar Lendžiem – tie šķiet tāli un sveši. Neiesaistās pagasta kultūras dzīvē, nebrauc ikdienā garām. Esmu tur maz bijusi, bet Skangaļi, Tadejāpi ir pazīstami ar to, ka tas ir tā saukto “daču rajons” pilsētniekiem, tādēļ pieļauju, ka ziemas sezonā tur nav daudz cilvēku. Tādas vientuļās teritorijas ir visbīstamākās. Bet tas, kas notika, patiešām ir šausmīgi. Es vēl šodien nespēju beigt par to domāt.

K.NOVIKA: – Līdz pēdējam brīdim bija cerība, ka viss beigsies labi, Andreju atradis dzīvu. Sākās lielas pārdomas, kā tas varēja notikt, bija iesaistījušies tik daudz brīvprātīgo, glābēju, mediķu, policijas darbinieki.

Pēc šī un citiem traģiskiem atgadījumiem daļa sabiedrības secinājusi, ka vienīgais, uz ko cilvēks X stundā var paļauties, ir tikai uz sevi, jo neviena iestāde nepalīdzēs. Nav pārliecības, ka tām izstrādāta sistēma un algoritms, kā tādās situācijās rīkoties...

R.KRŪMIŅA: – Pieļauju, ka daļēji tā patiešām ir. Ja iestādēm jautātu, kāds ir algoritms un kārtība, visi stāstītu par sen pieņemtiem iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, lai masu mediķiem un sabiedrībai pateiktu, – mums taču bija. Bet vai tas reāli darbojas šodien, X stundā, neesmu tik pārliecināta. Arī es, tāpat kā daļa sabiedrības, uzskatu, ka jāpaļaujas uz sevi, tuvākajiem, savu ģimeni. Kamēr *pieslēgsies* iestādes, kurām arī jābūt līdzās kā atbalsta mehānismam, paies krietns laiks. Un šo X stundas variantu es redzēju “Panorāmas” sižetā par šo puisīti. Tur to *sniega bumbu* dienesti *meta* viens otram, pēc kā varēja saprast, ka neesam gatavi šādām situācijām. Cik sapratu, pārējie divi šīs ģimenes bērni pagaidām neies uz skolu, bet kas viņiem atbildēs, kas notika ar brālīti. Nesadzirdēju, ka bērniem būtu jāsniedz rehabilitācija, jo notikušais, atgriežoties ierastajā vidē, sagādās daudz izaicinājumu. Viņiem būs jātiek galā ar sabiedrības spiedienu, tajā skaitā skolā. Un tas nebūs vienkārši.

R.KRAVALE: – Tādam apgalvojumam nepiekrītu, cilvēki ir ļoti atsaucīgi, nesavtīgi iesaistās, arī speciālie dienesti (ugunsdzēsēji, policija) ir ļoti tehniski nodrošināti ar speciālo tehniku. Vienīgais, kam varētu piekrist, ir tas, ka jāpiestrādā pie konkrētas rīcības shēmas un vadības modeļa. Valsts esam mēs, sabiedrība. Žēl, ka tajā vairojas cilvēku skaits, kuri pamatoti un ne tik pamatoti labāk gaužas par netaisnībām un aplamībām, izpaužas sociālajos medijos, nevis iesaistās dažā-

dās aktivitātēs, kaut vai vēlēšanās. Mums kā sabiedrībai pielipis gaušanās sindroms, – ko tad es, es jau neko. Lai kāds cits to izdara manā vietā, bet manās interesēs. Tikai kopā varam un izdara esam spēks. Mums ir daudz piemēru, kad tā otrā sabiedrības daļa aktīvi piedalās kaut vai ar mazumiņu. Piemēram, laiks, lai izietu un pārmeklētu tuvāko apkārtni, kas ļoti spilgti parādījās tās pašas Justīnes un arī mazā Andreja meklēšanā procesā. Sadodoties rokās, tiek panākts ievērojams rezultāts, kaut gan ne vienmēr tas ir iepriecinošs.

D.ŽOGOTA: – Nepiederu sabiedrības daļai, kura izdarījusi šādu secinājumu. Dzīvoju ar pārliecību, ka glābšanas dienesti profesionāli dara savu darbu, balstoties uz tām zināšanām, iespējām un resursiem, kas viņiem konkrētajā mirklī pieejami. Kā jebkurā profesijā, ir vieta pilnveidei. Domāju, ka cilvēki, kuri kompetenti šajā jautājumā, jau paši izdarījuši secinājumus. Dzīves laikā gan privāti, gan profesionāli jeb darba kontekstā ir nācies saskarties ar dažādu Rēzeknes valstspilsētas un Rēzeknes novada dienestu pārstāvjiem, un sadarbība bijusi veiksmīga.

K.NOVIKA: – Šādos traģiskos gadījumos sabiedrības pirmā reakcija ir emocijās balstīta reakcija – vecāku un atbildīgo iestāžu darbinieku vainošana. Mūsu sabiedrībā vēl aizvien pastāv stereotipiska domāšana un atbildīgo iestāžu vainošana. Atbildīgās iestādes nevar būt līdzās ģimenei 24 stundas diennakti. Izskan vairākas versijas, ka kaimiņiem bija informācija par ģimenē pastāvošo alkohola lietošanas problēmu. Kāpēc laikus netika ziņots? Mēs esam līdzatbildīgi par tiem, kuriem nepieciešama palīdzība un atbalsts – esam vēriģi, pamanām, rīkojamies.

Daudzi vaino NMPD un policiju, kas ne tā strādājuši. Bet šīs laikam nebija tas gadījums, kad māte uz mirkli aizgriezās un bērns pazuda... Kam būtu jāuzņemas vislielākā daļa vainas?

R.KRŪMIŅA: – Vislielākā vaina jāuzņemas mātei un vecai-mātei. Mēs jau nezinām, kurā brīdī māte tā *aizgriezās* no sava bērna, ka viņš nosala. Noteikti eksperti strādā un konstatēs nāves cēloni, kā arī iestāšanās laiku, un šī lieta virzīsies tālāk. Bet bērnu mēs vairs neatgūsim. Klausoties TV sižetu, domāju par vecāku atbildību. Likumdošanā iestrādāta ļoti strikta vecāku atbildība, pienākumi un tas, kā būtu jā rūpējas par saviem bērniem. Bet kāda velna pēc mātes laiž pasaulē bērnus, kurus nespēj ne mīlēt, ne aprūpēt, ne arī audzināt. Kāpēc? Mūsdienās ir tik daudz iespēju, lai šie bērniņi nedzimst. Kāpēc šim mazajam, foršajam puisītim bija jānāk pasaulē, lai, piedodiet, vecāka bezatbildības dēļ aizietu bojā? Labāk tad lai nedzimst! Iespējams, tas, ko es saku, ir briesmīgi, taču tā ir. Ja mammai bērna divos gados prioritāte ir piedzerties un nezināt, kur viņš atrodas, tas nozīmē, ka viņai neko nenožīmē ne rūpes, ne uzraudzība, ne arī mīlestība pret šo bērnu. Viņa vienkārši ir cilvēks, kurš izpildījis savu fizioloģisko funkciju, apmierinājusi vajadzības, kuru rezultātā pasaulē nācis bērniņš.

R.KRAVALE: – Mātei un arī vecmammai. Policija, pirms pieņēma lēmumu, noteikti operatīvi izvērtēja situāciju. No mazuļa pazušanas brīža līdz ziņojuma saņemšanai bija pagājis krietns laiks. Protams, pēc notikuma visi gudri un katrs zina, ka būtu bijis labāk. Tikai šaubos, ka tie, kuri vaino un prāto,

ka varēja darīt arī savādāk, paši procesā vai meklēšanā nebija iesaistīti. Tie lēmumi bija jāpieņem darbiniekiem, kuri tur bija un kuriem bija jāstrādā ar informāciju, kas pieejama.

D.ŽOGOTA: – Neesmu policijas inspektore vai citu tiesībsargājošo institūciju pārstāve, lai spriestu par to, cik daudz un kas šajā situācijā vainīgs. Šo uzdevumu atstāšu profesionāļiem, jo uzskatu, ka šobrīd sabiedrībai primāri jādomā katram par sevi – savu atbildību un rīcību. Ko es šajā situācijā varu darīt? Piemēram, pārrunāt ar saviem bērniem drošības lietas, iemācīt ne tikai kā ieslēgt multenes, bet vecāku vārdus, uzvārdus, telefona numurus, dzīvesvietas adresi. Vecumam atbilstošā veidā izspēlēt dažādas situācijas, lai modelētu rīcību mirkļos, kad atgadās kāda nelaime. Jau kopš mazotnes mācīt empātiju, mācīt spēju pamanīt, kā citiem klājas, palīdzēt. Nedomāju, ka NMPD un policijas zākāšana veicina to, ko nupat minēju.

K.NOVIKA: – Vainošana ir nevietā. Gan NMPD, gan arī VP darbinieki ir speciāli apmācīti, kā rīkoties šādās krīzes situācijās. Bērna aprūpe un uzraudzība ir vecāku atbildība.

Statistikas dati liecina, ka Latgalē bezdarbs ir padzīvējis procentos, aptuveni 40% iedzīvotāju uz nabadzības sliekšņa. Izrādās, cilvēki dzer no bezizejas. Tam varētu piekrist?

R.KRŪMIŅA: – Nepiekrītu. Tik daudz cilvēku dzīvo smagi, bet viņi ļoti rūpējas par saviem bērniem, nepalīdz problēmas pašplūsmā un neuzkrauj tās valstij. Un dzer jau visur, arī Zemgalē, Kurzemē un Vidzemē. Bet, ja cilvēks grib dzert, tad lai nelaiž pasaulē bērnus. Lai nodzēras. Teiciens, ka ir grūti, nav arguments dzeršanai. Ir grūti meklēt atbalstu un režimē nolaižas rokas, bet cilvēki dzīvo, strādā un atbalsta viens otru. Taču var arī vienkārši neko nedarīt un gaidīt, kad kāds atnāks un atņems bērnus.

R.KRAVALE: – Arī..., bet ne vienmēr tas ir par iemeslu. Ir vajadzīgs ļoti liels iekšējais spēks, lai nesalūztu apstākļos, kad laukos praktiski nav darba. Saeimā šim gadam ieviesti grozījumi normatīvajos aktos alkohola patēriņa mazināšanai sabiedrībā. Vai tas līdzēs, rādīs laiks. Kaut gan, lai sasniegtu acīmredzamu rezultātu, pieļāvu, ka jāmaina sabiedrības attieksme pret alkoholu un tā lietošanu. Nāk prātā dziesmas vārdi: "Ja tu, draudziņ, nezini, kur ir laime tava, nemeklē to pudelē, pudelē tās nava."

D.ŽOGOTA: – Ir ļoti daudz iemeslu, kādēļ cilvēki dzer. Jā, var dzert no bezizejas, bet tikpat labi var dzert arī no pārslozdes darbā. Negribētos tagad visas bēdas uzvelt uz bezdarba pleciem. Arī man apkārt ir cilvēki, kuri mēdz teikt, ka nav darba, bet, ja ar viņiem aprunājas vairāk, tad bieži akcentējas pavisam citas lietas – nevēlēšanās strādāt, izglītības un/vai prasmju trūkums. Situācijas tiešām ir ļoti individuālas.

K.NOVIKA: – Piekrītu par bezdarbu, bet viennozīmīgi tas nekādā gadījumā neattiecināms cilvēka izvēli būt atkarīgam un slīgt alkoholismā. No katras bezizejas vienmēr ir izeja.

Ko darīt, lai alkoholismu izskaustu? Stingrāks likums un stingrāki sodi kaut ko mainītu?

R.KRŪMIŅA: – Domāju, ka nē. Mazliet pasapņosim. Iedomāsimies, ka visā Latvijā katrā novadā ir uzņēmējs, kurš gatavs nodrošināt 300 darbavietas un samaksāt vidējo aprēķināto

atalgojumu, piemēram, 1150 eiro. Cik cilvēku vēlētos strādāt? Cik pēc pirmā mēneša vai nedēļām būtu palikuši? Domāju, ka beigās visi būtu nepatikami pārsteigti, jo saprastu, ka mums nav darbaspēka. Te gan atbildība gulstas uz valsts pleciem jau vairāk nekā 30 gadu garumā – valsts politika attīstīt Latviju, iespējas atbalstīt un motivēt uzņēmējus 30 gados ir pierādījuši, cik viegli visu likvidēt, jo dzīvojam valstī, kas kļuvusi par vienas dienas dzīvotāju, neuzņemoties atbildību par saviem darbiem.

R.KRAVALE: – Likumi ir pietiekami stingri, bet, analizējot statistiku par transporta līdzekļu vadīšanu alkohola reibumā, nekas īpaši nemainās. Sods neattur dzērāju no vēlēšanās pacelt glāzīti... Esmu strādājusi laikus, kad dzērāju sūtīja uz piespiedu ārstēšanos Olainē, bet pozitīvu piemēru atcerēties nespēju. Atgriezās un dzēra atkal. Visur ir vajadzīga paša griba! Balvos ir atskurbtuve, kurā gada laikā tiek ievietoti vidēji 600 klienti, kas atrodas tādā reibuma stāvoklī, ka var nodarīt kaitējumu sev vai apkārtējiem, ir agresīvi. Pēc atskurbšanas runājam ar viņiem, informējam sociālo dienestu motivēt personu risināt atkarības problēmu. Tiek piemēroti naudas sodi, lielākā daļa no kuriem tā arī netiek samaksāti. Alkoholisms ir slimība, atkarība, un tā ir jāārstē.

K.NOVIKA: – Šis ir valsts līmeņa jautājums. Ir atbalsta iespējas tiem, kuri paši vēlas mainīt savu dzīvi un ieradumus. Lai cik tas, iespējams, nehumāni izklausās, vecākiem, kuri nonākuši redzeslokā ar bērnu aprūpes pienākumu nenodrošināšanu, būdami atkarīgi no alkoholiķu un citu vielu ietekmes, viens no risinājumiem būtu piespiedu ārstēšanās.... Diemžēl likumdošana šobrīd to neparedz.

Vai šī traģēdija neliek uzdot arī citus jautājumus? Bērna tēvs pelna naudu ārzemēs, sūtīja naudu ģimenei. Kāpēc mūsu valstī nav darba, lai varētu nopelnīt iztiku ģimenei un audzināt bērnus kopā? Lai nav jābrauc projām...

R.KRŪMIŅA: – Jā, tēvs pelna, viņš ir ārzemēs. Vai kas tāds nebūtu noticis, ja viņš pelnītu Latvijā? Nav teikts. Bet bērnam ir māte. Māte, kura bērniņa divu gadu vecumā viņu nodzer kopā ar savu māti. Jautājums, – kur šajā brīdī bija pārējie divi bērni? Kur viņi tika atstāti? Un vai tas tā nenotika regulāri? Nav svarīgi, kurā vietā cilvēks strādā un no kurienes sūtījis atalgojumu ģimenei. Mātei bija jārūpējas par bērniem un vecmātei jāpalīdz, jāatbalsta, nevis jāmudina kopīgi piedzerties.

R.KRAVALE: – Ģimenei jābūt kopā, bērni jāaudzina abiem vecākiem. Ne jau aiz laba prāta cilvēki brauc strādāt uz ārzemēm. Brauc, lai varētu nopelnīt un dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, apgādāt ģimeni. Negribētu īsti piekrist, ka mūsu valstī nav darba, lai nopelnītu iztiku sev un ģimenei. Dzirdēts, ka istam sava aroda meistaram darba netrūkst, galvenais ir uzdrīkstēties. Tepat pie mums, Balvu novadā, ir vairāki uzņēmumi, kuri darbojas un, šķiet, ir pat visnotaļ apmierināti ar dzīvi mazpilsētā. Te ir visas iespējas audzināt un izglīt bērnus. Ir tāds teiciens, ka pasaulē pastāv divas lietas, kuru nekad nepietiek – laiks un nauda. Katram noteikti ir savs stāsts. Pieļāvu, ka katrs vecāks, ja neņem vērā izņēmumus, savam bērnam un ģimenei vēlas to labāko. Un, lai to nodro-

šinātu, nepieciešami finansiālie līdzekļi. Galvenais iemesls noteikti ir tas, ka citās valstīs ir iespēja nopelnīt vairāk.

D.ŽOGOTA: – Man nav pieejama informācija, lai uz šo jautājumu atbildētu. Tas, kur un kā vecāki nolemj pelnīt naudu, ir ģimenes lēmums. Var dzīvot dažādos modeļos. Acīmredzot viņiem bija savi iemesli, lai izvēlētos tieši šo variantu kā labāko un piemērotāko ģimenei. Vai tas bija bezdarbs, es nezinu. Saprotu, ka cilvēki cenšas meklēt vainīgos, modelēt scenārijus, – kā būtu, ja būtu –, jo tas palīdz pārdzīvot šo notikumu, kas daudziem ir patiesi smags, jo miris pavisam mazs bērniņš. Arī man ir grūti pieņemt notikušo.

K.NOVIKA: – Šis jautājums aktuāls jau daudzus gadus. Katrs izvēlas iespēju pelnīt iztiku, ņemot vērā savas darba iespējas. Visgrūtāk ir bērniem augt, ja ikdienā blakus nav abi vecāki, bet vecākiem to sarežģīti saprast, jo materiālās situācijas nodrošināšana ierindojas pirmajā vietā.

Labklājības ministrs, komentējot notikušo, uzsvēris, ka pašvaldībām atbildīgāk jāizvērtē savu ģimeņu dzīvesstila riski. Tas ir iespējams, ja šobrīd uz vairākiem pagastiem ir viens sociālais darbinieks?

R.KRŪMIŅA: – Sociālo darbinieku problēma valstī patiešām ir ļoti akūta, bet arī iedzīvotāju skaits strauji samazinās. Vai tas ir noteicošais? Nezinu. Protams, sociālajam darbiniekam ir ļoti daudz pienākumu pie dokumentu sagatavošanas un arī ģimeņu apsekošanas. Ja viņš strādātu tikai vienā pagastā, iespēja pamanīt kaut ko nelāgu būtu lielāka. Bet vēl ir otra puse. Tādu fanātiķu, sociālo darbinieku, kuri brauca, skaidroja, pārbaudīja un apsekoja, vienalga, bija rīts vai nakts, praktiski vairs nav. Vai jaunā sociālo darbinieku paaudze tam gatava? Un vēl jau vajadzīgi cilvēki, kuri ziņo par šīm problēmām. Ja uz trīs pagastiem ir viens sociālais darbinieks, tad nu vērtējiet paši, cik šis cilvēks var izdarīt, ņemot vērā pienākumu daudzumu un atbildību.

R.KRAVALE: – Sociālie darbinieki, manuprāt, nav pelnījuši šos pārmetumus. Viņu klienti labi zina, kas viņiem pienākas un kādas ir viņu tiesības (dzīvot savā īpašumā tādu dzīvi, kā viņiem tik). Ir daudz tādu piemēru, kad saņemtās pārtikas pakas tiek iemainītas pret cigaretēm vai alkoholu. Likums neparedz kaut kādā veidā samazināt pabalsta apmēru personām, kuras ir alkohola atkarīgas.

D.ŽOGOTA: – Jā, sociālais darbinieks patiesi ir viens uz vairākiem pagastiem, bet, ja arī viņi būtu kaut vai desmit, diemžēl bonusā nenāktu burvju stikla lode, kur paredzēt nākotni. Ne velti latviešiem jau gadu gadiem ir teiciens, ka nelaime nenāk brēkdama. Es patiesi daudz šīs dienas esmu domājusi, ko būtu svarīgi mainīt, lai maksimāli izvairītos no šāda veida situācijām. Tomēr arī šoreiz man jāsaka, ka ir jāsāk nevis ar sociālo darbinieku skaitīšanu, bet katram pašam ar sevi. Godīgi sev jāatbild, – vai man rūp, kas notiek apkārt? Vai es patiesi līdž kaulam saprotu, ko nozīmē vārdi "svešu bērnu nav"? Ko ES esmu darījis, lai atbalstītu bērnus un jauniešus, kuri vēl nevar par sevi parūpēties vai pastāvēt? Vai es ziņoju instancēm, ja redzētu cilvēku alkohola reibumā kopā ar mazu bērnu?

* Turpinājums 9.lpp.

Par ko šis gadījums liek aizdomāties?

R.KRŪMIŅA: – Katrs šāds gadījums liek sabiedrībai sarosīties, līdz ar to kaut kas tiek paveikts. Bet mēs sarosāmies un tad pēc 2-3 nedēļām aizmirstam. Ļoti ceru, ka šis ir kārtējais piemērs, kas atkal sabiedrībai dos spērienu būt ļoti modriem. Labāk ir ziņot dubultā, pat, ja arī informācija neapstiprināsies. Tad cilvēks varēs būt mierā, ka palīdzējis novērst draudīgu situāciju vai nepalīdzējis vienaldzīgi. Nevajag ieņemt pozu, – ko tad es, lai kāds cits to dara.

R.KRAVALE: – Lietu, par ko aizdomāties, pietiek. Balvu novadā arī ir ģimenes, kuras atrodas dienestu redzeslokā, ar kurām speciālisti pastāvīgi strādā, piedāvā dažāda veida palīdzību, meklē risinājumus. Pārsvārā visās nelaimēs pie vainas ir alkohols. Es aicinātu dienestiem un līdzcilvēkiem nepalikt vienaldzīgiem, prast savlaikus saskatīt ris, – svešu bērnu nav!

D.ŽOGOTA: – Bērnu pieskatīšana un alkohola lietošana ir nesavienojamas lietas. Par braukšanu reibumā pie stūres ir dažādas CSDD kampaņas un konkrēti sodi. Bet kā ar būsšanu reibumā bērnu klātbūtnē? Lielai daļai sabiedrības tādi ir Ligo svētki, arī Jaunajā gadā tradīcija pusnaktī saskandināt šampanieti. Daudzi bērni jau kopš mazotnes redz, ka alkohols saistās ar svētkiem un prieku. Te nav negatīvās nokrāsas, kā par auto vadīšanu reibumā. Par šo jādome aktivāk!

K.NOVIKA: – Šie ir vissmagākie un vissāpīgākie gadījumi, kuri liek aizdomāties, ko iepriekš vajadzēja darīt savādāk, lai šādas traģēdijas, kas paņem mazu bērnu dzīvības, neatkārtotos. Es kā sociālā darbiniece un arī mamma nekad nepaiešu garām bērnam, ja redzēšu, ka viņam jāpalīdz vai arī bērnam tiek darīts pāri. Mani tas vienmēr uzrunā un uzrunās. Mana pārliecība ir, ka katra cilvēka pilsoniskais pienākums ir reaģēt un nebūt vienaldzīgam.

Izcilākie tajā, ko dara

Jau 12.gadu Balvu novada Bērnu un jauniešu centrs (BNBJC) organizē labāko, aktīvāko un radošāko jauniešu apbalvošanas ceremoniju "Balvu novada gada jauniešu balva". Arī 7. februārī Balvu Kultūras un atpūtas centrā (KAC) notikusi "Balvu novada Jauniešu gada balvas – 2024" pasniegšanas ceremonija bija veltīta tiem jaunās paaudzes pārstāvjiem, kuri iedvesmo, dara un rada pārmaiņas, apliecinot, ka viņu spēks un idejas spēj mainīt novadu, valsti un visu pasauli. Ceremonijas vadītāji Kristiāns Bokta un Žaklīna Orlovska paldies vārdus teica arī nominantu pieteicējiem, kuru atbalsts un novērtējums iedrošina jauniešus darboties, augt un sasniegt vairāk. Ar saviem priekšnesumiem klātesošos sveica studijas "Di-Dancers" dejotāji, kā arī jaunais vokālists Hugo Ušackis un dziedātāja Dagmāra Laicāne.

Žūrija. Pirms piešķirt balvas, katra jaunieša pieteikumu rūpīgi izvērtēja kompetenta žūrija (foto – no kreisās): BNBJC vadītāja, jaunatnes jomas eksperte Agnese Pučča, Alūksnes Bērnu un jauniešu centra jaunatnes lietu speciāliste Una Tomiņa, Gulbenes novada jauniešu centra "Bāze" vadītāja, jaunatnes jomas eksperte Valērija Stībele, kā arī Balvu novada Izglītības pārvaldes vadītāja Inese Circene (žūrijas priekšsēdētāja) un sabiedriski aktīva jauniete no Balviem Annija Ertmane.

"Gada jauniešu balsts". Šo apbalvojumu piešķir jaunatnes darbiniecei Sendijai Zarembai (centrā), kura ir ne tikai darītāja, bet arī iedvesmotāja. Sendija ir patiens jauniešu balsts – strādīga, uz sadarbību vērsta personība, kurai rūp apkārtējie cilvēki un sabiedrības labklājība. Visa gada garumā viņa palīdzēja brīvprātīgajiem, organizējot dažādiem vecumiem saistošas un izglītojošas aktivitātes. Pateicoties viņas aktīvai dalībai, precizitātei un rūpēm, realizēti vairāki starptautiski "Erasmus +" projekti. Bez viņas prasmēm un līdzdalības nav iedomājamas Viļakas jauniešu mājas aktivitātes un digitālā satura veidošana. "Sendija ir cilvēks, uz kuru varu paļauties," jaunieti raksturo Žaklīna Orlovska.

Žūrijas specbalvas saņēmējas. Kā ik katru gadu, žūrijai bija tiesības piešķirt savas simpātiju balvas. Šoreiz tās saņēma Renāte Ločmele un Tina Trupovnice.

2024.gada izcilākie. Kā, uzrunājot klātesošos, apgalvoja ceremonijas vadītāji Žaklīna un Kristiāns, ikviens nominants jau ir uzvarētājs. "Jūs esat pamanīti, novērtēti un esat šeit, jo jūsu darbs, enerģija un degsmes ir pelnījuši atzinību," teica Kristiāns Bokta. Viņš vēlēja, lai šis vakars iedvesmo turpināt darīt lielas lietas!

"Zini vai mini". Neformālās aktivitātes ir būtiska jaunatnes darba sastāvdaļa, tāpēc jaunatnes darbiniece Sendija Zaremba skatītājiem piedāvāja iesaistīties kopīgā aktivitātē – spēlē "Zini vai mini", kurā skatītāji atbildēja uz āķīgiem jautājumiem par Jauniešu gada balvu un tās vēsturi.

Sveic ar dziesmu. Hugo Ušackis iepriecināja klātesošos ar skanīgu dziesmu.

Noslēdz pasākumu ar dziesmu. Sirsnīgās ceremonijas beigās klātesošos iepriecināja Dagmāras Laicānes skanīgais priekšnesums.

"Gada brīvprātīgais jauniets". Uzvarētājai Žanetei Ločmelei (18 – 25 gadi) (1. no labās) un Renātam Vilipsonam (13 – 17 gadi) (2. no kreisās) balvu pasniegta Valērija Stībele. Žanetes neizsīkstošā enerģija, degsmes un mērķtiecība devusi ievērojamu ieguldījumu Viļakas jauniešu dzīvē. Ar apbrīnojamu pašatdevi un atbildību viņa ir spējusi ne tikai īstenot dažādas iniciatīvas, bet arī iedvesmot citus jauniešus aktīvi līdzdarboties. Žanete apliecinājusi savas spējas, izveidojot Viļakas jauniešu mājas "TikTok" kontu un aktīvi veidojot tā saturu, pielikusi savu roku, lai Viļakas vārds nonāktu uz "AirBaltic" lidmašīnas, organizējusi un vadījusi daudzus pasākumus, aktīvi iesaistījusies Viļakas Jauniešu mājas labiekārtošanā un nometnes "Vasara bez interneta" norisē. Pateicoties viņas komandas uzvarai uzņēmuma "COLOURFULL" konkursā, bija iespējams jauniešu mājas restaurācijai izmantot vinnētās krāsas aptuveni trīs tūkstošu eiro vērtībā. Savukārt BVĢ 10.klases skolēns, pašpārvaldes dalībnieks Renāts Vilipsons ir ļoti daudzpusīgs, aktīvi līdzdarbojas ne tikai ģimnāzijas dzīvē, bet arī Balvu pilsētas aktivitātēs, pārstāvējis skolu kā komandas kapteinis "FIZMIX" erudīcijas konkursa pusfinālā Rīgā, spēlēja ģitāru, piedalās skolas un BNBJC pasākumu organizēšanā un vadīšanā.

BNBJC "Facebook" lapas skatītāju vērtējums. Sociālā tīkla vietnes "Facebook" lasītāji par savu simpātiju nosauca Viļakas vidusskolas skolēnu pašpārvaldes prezidenti un novada Jauniešu domes prezidenti Elizu Pužuli (no kreisās).

“Gada jaunietis skolā” (18-25 gadi). Balvu saņēma Rugāju vidusskolas 12.klases skolniece Undīne Čemme, kura vienmēr bijusi klases kolektīva saliedētāja, ideju ģeneratore un īstenotāja. Jauniete vairākus gadus aktīvi darbojas skolas pašpārvaldē, organizējot un vadot pasākumus. Kopš 2024.gada septembra Undīne ir pašpārvaldes prezidente. Meitene nemitīgi sevi pilnveido, pieņemot jaunus izaicinājumus. Pagājušajā gadā apguvusi projektu rakstīšanas prasmes un izveidojusi komandu, viņa uzrakstīja projekta “Dots devējam atdodas” pieteikumu, kas tika apstiprināts un šobrīd tiek īstenots. Undīne ievēlēja arī Balvu novada Jauniešu domē, kur veic attīstības un sadarbības koordinatores pienākumus.

“Gada jaunietis skolā” (13-17 gadi). Šai nominācijai bija pieteikti astoņi darbīgi jaunieši, bet balvu saņēma BVĢ pašpārvaldes prezidente, 11.klases skolniece Nadīna Līva Logina. Mērķtiecīgā, inteliģentā un aktīvā ģimnāzijas jaunie izceļas ar vēlmi mācīties, kā arī piedalīties skolas un pilsētas pasākumos. Jauniete aizraujas ar grāmatu lasīšanu, rakstīšanu, zīmēšanu un gleznošanu, vēsturi un medicīnu, mīl sportu. Nadīna iesaistījies Eko pulciņā, basketbola pulciņā un volejbola pulciņā, deju BVĢ tautu deju kolektīvā “Sudraba pūce”, piedalās olimpiādēs un sporta sacensībās. Nadīna izceļas kā līdere, rūpējoties par ģimnāzijas un arī Balvu novada jauniešu iesaistīšanu dažādās aktivitātēs un projektos, kā arī BNBBC pasākumos.

Jauniešu gada balva 2024. Šādas statuetes piektdien kopumā saņēma 11 čaklākie un aktīvākie novada jaunie censoņi un jauniešu kolektīvi.

“Gada jaunietis pagastā” (18-25 gadi). Rugāju apvienības pārvaldes vadītāja Arnita Kļaviņa šo balvu pasniedza Rugāju vidusskolas 12.klases skolēnam, pašpārvaldes mūzikas ministrijas ministram Valteram Orniņam, kurš ikdienā atbild par skolas radio, apskaņo dažādus pasākumus skolā un pagastā. Pūsis vienmēr ir klātesošs, nekad neatsaka palīdzību dažādos tehniskos jautājumos, apgūst jaunas zināšanas dažādos projektos, forumos, “Erasmus+” piedāvātajos braucienos, kā arī aktīvi piedalās angļu valodas konkursos un olimpiādēs. Valters ir arī prasmīgs pasākumu gaismotājs.

Novēl drosmi sapņot. Apbalvošanas ceremonijas noslēgumā tās vadītāji Žaklīna Orlovska un Kristināns Bokta pateicās visiem vakara dalībniekiem – nominantiem, viņu atbalstītājiem, organizatoriem un ikvienam, kurš tic jauniešu spēkam. “Šis gads nesīs jaunus izaicinājumus, jaunas iespējas un jaunus panākumus. Novēlam jums drosmi sapņot, darīt un sasniegt!” atvadoties teica Žaklīna.

“Gada aktīvāko jauniešu grupa” (13-17gadi). Balvu BNBBC aktīvo jauniešu grupai (Nadīna Līva Logina, Sindija Raibekaze, Artūrs Pušpurs, Sindija Saide, Sindija Pauliņa, Sanija Skalova, Maksims Bistrovs) pasniedza Ziemeļlatgales partnerības Stratēģiskās administrācijas vadītājas asistente Sandra Igaune. Šie jaunieši ne tikai ģenerē radošas un aizraujošas pasākumu idejas, bet arī paši tās īsteno. Viņi ne tikai paši iesaistās, bet motivē arī citus vienaudžus pievienoties pasākumu organizēšanai un dalībai tajos. Viens no šo jauniešu nozīmīgākajiem sasniegumiem pērn bija aktīva dalība Balvu novada Jauniešu domes tapšanas procesā.

“Gada jaunietis vai jauniešu grupa mākslā” (13-17gadi). Šo balvu saņēma Balvu KAC bērnu tautu deju kolektīva “Balvu vilciņš” 5.-7.klašu grupa (vadītāja Zane Meiere). Tie ir skolēni, kuri kopj, attīsta un popularizē Latvijas kultūras bagātību. Šie jaunieši deļošanu prot apvienot ar mācībām mūzikas, mākslas un sporta skolās, kā arī citiem pulciņiem un radošām aktivitātēm. Tas ir kolektīvs, kura vārdu zina ne tikai Balvu novadā, bet arī ārpus tā. 2024.gadā “Balvu vilciņa” vārds izskanēja starptautiskā deju un dziesmu festivālā – konkursā “Prāgas zvaigznes 2024” Čehijas galvaspilsētā Prāgā, kur Balvu deļotāji izcīnīja godpilno 2.vietu.

Sagatavoja I.Tušinska, foto – A.Kirsanovs

Piedalās raidījumā “Gudrs, vēl gudrāks”

Spēlē izbaudīja katru mirkli

Aija Socka

“Man bija interesanti pieredzēt televīzijas raidījuma filmēšanas procesu, jo reti gadās tāda iespēja. Studijā pavadījām piecas stundas,” atklāj Rekasas vidusskolas 11.klases skolēns ALEKSS DZĒRVE, atceroties dalību erudīcijas spēlē.

Kādas ir sajūtas pēc dalības spēlē “Gudrs, vēl gudrāks”?

– Spēlē “Gudrs, vēl gudrāks” piedalījos otro reizi, un tā bija lieliska pieredze. Pieteicos dažas dienas pirms filmēšanas, aizpildot pieteikuma anketu, un biju sajūsmā, ka mani uzaicināja. Braucu uz Rīgu ar skolotāju un draugiem, kuri mani atbalstīja. Viņi ieguldīja savu laiku un enerģiju, lai izveidotu dažādus plakātus un ierastos studijā kopā ar mani, esmu ļoti pateicīgs par to. Filmēšana beidzās tikai deviņos vakarā, un mājās bijām pēc pusnakts, tāpēc, protams, bija liels nogurums, bet man šķita, ka tas bija tā vērts. Paša spēlē, manuprāt, man gāja diezgan labi. Pirmajā kārtā ieguvu 6 no 8 punktiem, kas bija otrais labākais rezultāts, bet otrajā kārtā bija mazliet grūtāki jautājumi, tāpēc atbildēju pareizi tikai uz 5 no 8 jautājumiem. Kopumā, šķiet, tas nebija slikts rezultāts, bet diemžēl pietrūka 1 punkta, lai tiktu līdz trešajai kārtai. Jautājumi bija grūti, bet daudzas atbildes varēja loģiski izdomāt. Cerēju, ka biežāk uzdos jautājumus par vēsturi un ģeogrāfiju, jo šie mācību priekšmeti man ļoti padodas, bet šoreiz pārsvarā bija citas tēmas. Pēc spēles jutos noguris, bet priecīgs, ka izmantoju iespēju piedalīties un pārstāvēt savu skolu.

Ko uzskati par ieguvumu, atceroties piedalīšanos erudīcijas spēlē? Vai piedalīsies arī nākamgad? Vai, Tavuprāt, ir svarīgi būt ziņošam un vēl ziņošākam ar katru gadu?

– Lielākais ieguvums ir atmiņas, kas veidojas šādos brīžos. Būt televīzijā nav ikdienišķa lieta, tāpēc ir svarīgi izbaudīt katru mirkli. Redzu sevi izaugsmi, salīdzinot ar pirmo reizi, kad piedalījos spēlē. Pagājušajā gadā studijā vēl jutos mazliet uztraucies un bija grūti atbildēt uz jautājumiem, bet šogad jutos daudz drošāk un spēju saglabāt loģisku domu gājienu. Ceru, ka erudīcijas spēlē piedalīšos arī nākamgad, jo tā būs mana pēdējā iespēja vidusskolas posmā. Manuprāt, ir svarīgi kļūt ziņošākam ar katru gadu, jo izaugsmi dzīvē vērtēju ļoti augstu. Vienmēr mēģinu sevi attīstīt ne tikai zināšanās, bet arī dažādās citās jomās.

Kas patīk un padodas skolā, par kādiem mācību priekšmetiem ir lielāka interese?

– Skolā man padodas lielākā daļa priekšmetu, bet ir daži mācību priekšmeti, kas interesē vairāk. Piemēram, man ļoti patīk angļu valoda, jo to esmu apguvis jau kopš bērnības un bieži izmantoju ikdienā. Angļu valoda ir svarīga manas dzīves daļa, jo tā ir devusi iespējas iegūt jaunas zināšanas un komunicēt ar draugiem no dažādām pasaules malām. Īpaša interese man ir arī par vēsturi un ģeogrāfiju, šos mācību priekšmetus man patīk studēt arī brīvā laikā. Pēdējā laikā esmu pamanī-

Cesvaines pils skatu tornī. Jaunietim patīk daba, īpaši vasarās bieži dodas pastaigās, atvēl laiku skriešanai un citām sportiskām aktivitātēm.

jis, ka ķīmija man rosinājusi interesi, un pašlaik domāju, ka vēlos ar to saistīt savu nākotni.

Kā kopumā vērtē savas sekmes mācībās, vai esi apmierināts ar rezultātiem? Vai esi šajā mācību gadā piedalījies kādās mācību priekšmetu olimpiādēs, konkursos?

– Kopumā esmu apmierināts ar savām sekmēm. Mācības man vienmēr ir svarīgākā lieta, kam ziedoju daudzas stundas dienā, lai varētu vairāk mācīties, bet pēdējos gados manas prioritātes ir mazliet mainījušās, jo vēlos atrast vietu citām lietām savā dzīvē, piemēram, sportam. Protams, aizvien gribu iegūt labākas sekmes, bet apzinos, – lai tiešām varētu pilnveidoties jaunības gados, man ir jāattīsta sevi arī citās jomās. Katru gadu piedalos dažādu mācību priekšmetu olimpiādēs. Šogad piedalījos angļu valodas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas, matemātikas, vēstures un latviešu valodas olimpiādēs, angļu valodā guvu atzinību.

Kādas ir Tavas intereses un aizraušanās ārpus mācību stundām?

– Viena no svarīgākajām lietām man šobrīd ir sports. Uzskatu, ka tas palīdz ne tikai ķermenim, bet arī prātam. Apmeklēju treniņus zāli vismaz trīs reizes nedēļā, jo man tiešām sagādā prieku redzēt progresu un izaugsmi sevi. Man ļoti patīk spēlēt basketbolu ar draugiem, ir interese arī par citiem sporta veidiem, piemēram, futbolu un volejbolu, sekoju līdzi notikumiem profesionālajā sportā. Vēl no mācībām brīvā laikā doju tautu dejas un bieži uzstājos dažādos skolas pasākumos. Man patīk pavadīt laiku kopā ar draugiem, jo, manuprāt, sociālā dzīve ir ļoti svarīga šajā vecumā.

Kura telpa vai mācību kabinets skolā ir viena no Tavām mīļākajām vietām, kur patīk uzkavēties? Kāpēc?

– Skolu uzskatu par savām otrajām mājām, tāpēc jutos ļoti jebkurā telpā, bet man vienmēr īpaši ir patīcis ģeogrāfijas kabinets. Patīk skatīties uz dažādām pasaules kartēm, un, manuprāt, kabinets ir ļoti ļoti iekārtots.

Nākamgad jau mācīsies izlaiduma klasē. Kādu profesiju plāno apgūt pēc skolas beigšanas? Vai pieļauj, ka pēc studijām atgriezīsies savā dzimtajā pusē?

– Konkrētu profesiju vēl neesmu izvēlējis, bet pieļauju, ka tas varētu būt saistīts ar ķīmiju vai medicīnu. Apsveru domas par dažādām profesijām, piemēram, bioķīmiju, farmaceitu vai ārstu. Šaubos, ka pēc studijām atgriezīšos strādāt dzimtajā pusē, jo ir daudz lielākas iespējas pilsētās vai pat ārzemēs, bet noteikti mēģināšu bieži apciemot savu dzimto pusi un mājas. Varbūt tālajā nākotnē tomēr atgriezīšos dzīvot šeit, bet tas vēl nav zināms.

Kā vērtē izglītības ieguves iespējas un dzīvi laukos? Vai lauku jaunieši var konkurēt ar pilsētu jauniešiem izglītības un prasmju jomā? Kā vērtē darba iespējas laukos?

– Domāju, ka ir starpība, bet tas nav kā, piemēram, diena un nakts. Lauku jauniešiem noteikti ir iespējas sevi attīstīt un izglītot, bet pilsētās šīs iespējas vienkārši ir mazliet labākas. Piemēram, ja laukos kāds grib apgūt konkrētu mācību priekšmetu padziļināti, bet skola nesniedz tādu iespēju, tad jauniešiem noteikti gribēs mācīties tādā skolā, kura tomēr dod šo iespēju. Tāpēc, pat ja lauku skolā parādās kāds ļoti talantīgs jauniešs, viņam ir izdevīgāk aiziet uz lielāku skolu, kurā var pilnveidot savu potenciālu. Ar darba iespējām ir līdzīgi. To noteikti var atrast laukos, bet pilsētās ir labākas iespējas, tāpēc daudzi arī tās izvēlas.

Vai lepojos ar kādām lietām, vietām un cilvēkiem dzimtajā pusē? Ko, Tavuprāt, vajadzētu uzlabot vai radīt no jauna Šķilbēnu pagastā?

– Ļoti lepojos ar savu skolu, jo uzskatu, ka mēs esam veidojuši draudzīgu vidi ar izpalīdzīgiem un mērķtiecīgiem skolēniem. Esmu mācījies Rekasas vidusskolā lielāko daļu savas dzīves un, atceroties pavadīto laiku šeit, prātā nāk tikai pozitīvas atmiņas. Manuprāt, Šķilbēnu pagastā vajadzētu uzlabot tūrisma vidi. Ļoti žēl, ka tāda vieta kā Balkanu kalni ir zaudējuši savu pievilcību. Ceru, ka nākotnē attīstīs un labiekārtos kā tūrisma vietas gan Balkanu kalnus, gan Stiglavas gravu.

Pastāsti, lūdzu, par savu ģimeni! Kādos darbos palīdz vecākiem?

– Abi vecāki pēc izglītības ir juristi – tētis ir bijušais policists izdienes pensijā, tagad strādā par šoferi, mamma strādā Balvu

Erudīcijas spēlē. Arī nākamgad Aleks (attēlā) plāno piedalīties spēlē “Gudrs, vēl gudrāks”.

novada Centrālajā pārvaldē, vada Iepirkumu nodaļu. Man ir 15 gadus vecāks brālis, kurš dzīvo Rīgā un strādā būvniecības jomā. Māsa arī par mani ir vecāka, viņai ir 28 gadi, pašlaik dzīvo Islandē un strādā par medmāsu. Pirms diviem gadiem biju aizbraucis apciemot māsu, un tā bija ļoti forša pieredze. Visa ģimene kopā satiekas samērā reti, parasti sapulcējamies Ziemassvētkos. Mūsu ģimene dzīvo lauku mājā, tāpēc lielākoties sanāk, ka palīdzu vecākiem dažādos piemājas saimniecības darbos.

Kādus kultūras un sporta pasākumus apmeklē, kādu mūziku klausies, kādas grāmatas lasi? Uz kādu valsti gribētu aizbraukt ceļojumā?

– Ārpuskolas pasākumus reti apmeklēju, bet skolas pasākumos piedalos bieži. Brīvā laikā man ļoti patīk klausīties mūziku, iecienītākie žanri ir popmūzika un hiphops, bet patīk arī jebkāda cita veida mūzika. Uzskatu to par ļoti interesantu mākslas formu, jo ar mūzikas palīdzību var atspoguļot dažādas emocijas. Mūzika var gan iepriecināt, gan skumdināt, tā var palīdzēt koncentrēties vai arī atbrīvot prātu no impulsīvām domām. Manuprāt, tā ir spēcīga lieta, kuru var izmantot savā labā. Runājot par grāmatām, jāatzīst, ka vēlos sākt vairāk lasīt, jo tas ir ļoti labs veids, kā sevi izglītot, bet šobrīd šim vajaspriekam reti atvēlu laiku. Ceļošana ir viena no manām lielākajām interesēm ilgtermiņā. Gribētu aizbraukt uz daudzām valstīm, bet pirmā sarakstā būs Zviedrija, jo tur dzīvo mans draugs, ar kuru iepazīnos internetā pirms četriem gadiem. Latvijā viņš jau ir pabijis divas reizes, tāpēc domāju, ka šovasar mēs Zviedrijā varētu satikties.

Vai interesējies par politiku? Seko Saeimā un novadā pieņemtajiem lēmumiem? Kā vērtē deputātu darbu? Vai pats gribētu darboties politikā?

– Man nav intereses par politiku, par to neinteresējas arī mani draugi, tāpēc nav veidojušās sarunas par to. Iespējams, ja kāds draugs ar to aizrautos, šī tēma kļūtu interesanta arī citiem, bet, tā kā politika nav bijusi mūsu sarunu tēma, tad šī joma manā dzīvē nav bijusi aktuāla. Līdz ar to man nav viedokļa ne par deputātu darbu, ne par viņu pieņemtajiem lēmumiem.

Kā plāno pavadīt pavasara brīvdienas un vasaras brīvlaiku? Varbūt domā vasarā iegūt, piemēram, autovadītāja tiesības?

– Brīvajās dienās plānoju turpināt sportot un strādāt pie sevis pilnveidošanas. Piemēram, sākt nodarboties ar kādu jaunu hobiju, atvēlēt laiku grāmatu lasīšanai. Tuvajā nākotnē gribētu iestāties autoskolā, tāpēc vasarā būtu ļoti iegūt autovadītāja tiesības. Ir arī vēlme vasarā doties kādā ceļojumā uz ārzemēm, piemēram, apmeklēt Zviedriju. Kopumā plānoju šo brīvo laiku izmantot, lai sagatavotos nākamajam gadam un turpmākajai nākotnei.

Diskusija

* Turpinājums no 5.lpp.

K.NOVIKA: – Tieši valsts arī nosaka sociālo darbinieku noslodzi atbilstoši iedzīvotāju skaitam. Arī mūsu pašvaldībā uz vairākiem pagastiem ir sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem. Pēc sadarbības institūciju vai citu avotu sniegtās informācijas par iespējamiem bērnu tiesību aizskārumu vai apdraudējumu sociālais darbinieks sociālās situācijas izpēti uzsāk 10 darba dienu laikā, bet krīzes situācijā – nekavējoties. Atbilstoši kritērijiem sociālais darbinieks veic riska novērtēšanu ģimenēs ar bērniem, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi. Vienmēr tiek reaģēts uz saņemto informāciju, sociālie darbinieki, paredzot augstos apdraudējuma riskus, jau pirms došanās uz dzīvesvietu iesaista arī policijas darbiniekus. Diemžēl arī mūsu novadā par pārkāpumiem attiecībā uz nepilngadīgajiem no sabiedrības iedzīvotājiem ziņots tiek ļoti kūtri. Joprojām pastāv uzskats, – gan jau nav tik traki, ko daudz teiksi par kaimiņiem, pēc tam pašam tur jādzīvo. Lauku teritorijā ģimenes dzīvo viensētās, un bieži vien apkārtnē par situāciju ģimenē neko nezina.

Skalāis Justīnes gadījums, tagad mazais Andrejs, bet pirms pāris dienām Vecmilgrāvī naktī uz ielas atrastais puisēns pidžamā (tas gan bija stāsts ar

laimīgām beigām). Kas notiek? Varbūt Latvijā bērnus no ģimenēm izņem par maz?

R.KRŪMIŅA: – Pieļauju, ka šajā ziņā esam krietni lojālāki nekā citās Eiropas valstīs, kur šāda auklēšanās nepastāv. Droši vien savu artavu devis arī tas, ka esam atpalikuši no šim attīstītākajām valstīm. Notiek paaudžu maiņa, bērni pārmanāto vecāku dzīves pieredzi, prasmes, kas bijušas viņu ģimenē. Un nereti viņiem nav vēlmes dzīvot labāk, savādāk. Man kā vecākam šķiet, ka lielāka soda un kauna par to, ka izņemts bērns no ģimenes, nav. Bet vai tie, kuriem bērnus izņem, tā domā? Varbūt tikai neliels procents, lielākajai daļai tomēr ir vienalga – viņi savās emocijās jau notrulinājušies. Diemžēl degradējamies. Drīz būsīm kā aitu bars, kurš iet tur, kur saimnieks liek. Tā ir viegli vadāma, manipulējama sabiedrība, un tas ir ļoti bīstami. Man bail par saviem mazbērniem. Dod, Dievs, viņiem gudrību neklūt par pelēko masu vai mālu tā rokās, kurš manipulē un mīca, kā grib.

R.KRAVALE: – Viennozīmīgi mans uzskats, bērnam ir jāaug ģimenē. Visiem dienestiem, arī līdzilvēkiem, jāpalīdz to darīt, jāsniedz atbalsts un jāuzmundrina. Izņemšanai no ģimenes jābūt ļoti pārdomātam un pamatotam lēmumam.

K.NOVIKA: – Šādi un līdzīgi gadījumi bijuši vienmēr. Šobrīd publiskā telpā pieejams daudz lielāks informācijas klāsts, līdz ar to sabiedrība ir informētāka. Par šiem gadījumiem ir jārunā un jāvērs sabiedrības uzmanību uz notiekošo mums apkārtnē.

Kādu sodu pelnījusi mazā Andreja māte?

R.KRŪMIŅA: – Neesmu tiesnese. Tiesa to izvērtēs un spriedums būs. Bet man šķiet, ka mātei vai tēvam, kuram jāzaudē bērniņš, ir lielākais Dieva sods. To viņa jau saņēmusi.

R.KRAVALE: – Piekritiņu teiktajam. Lielāko sodu viņa jau ir saņēmusi... Pazaudējusi savu dēlu, un ar to būs jāsadzīvo visu mūžu. Pārējais – tiesas ziņā!

D.ŽOGOTA: – Manuprāt, vecākiem apglabāt savu bērnu jau ir lielākais sods. Cilvēku diskusijas ar laiku norims, bet šai ģimenei, kurā pēc sabiedriskajos medijos izskanējušās informācijas aug vēl divi bērni, būs ar šīs traģēdijas sekām jāsadzīvo visu mūžu. Protams, es sekošu līdzī infomācijai un pieņemtajiem lēmumiem par soda veidu un apmēru, bet par to lai spriež tie, kuri ir kompetenti to darīt.

K.NOVIKA: – Uz šo jautājumu grūti rast atbildi. Valsts policija veiks izmeklēšanu un tiesa piemēros sodu. Es domāju, ka vislielāko sodu Andreja mamma jau saņēmusi.

Vielu lietošana skolēnu vidū

“Ja jūs nepazīstat narkomānu, tas nenozīmē, ka viņš nedzīvo jums blakus”

Ilze Rumjanceva

Atkarību izraisošu vielu lietošana skolas vecuma bērnu vidū ir aktuāla problēma. Pamatojoties uz publiski pieejamiem datiem, var secināt, ka biežākā izvēle ir alkohols, e-cigaretes un marihuāna. Uzsverot problēmas nozīmību, janvāra nogalē Rugāju vidusskolā 7.-12.klašu mērķauditorijai notika vieslekcija “Cietums – tavas topošās mājas”, kuras autors (medijos vēlējās palikt anonīms) dalījās ar savu pieredzes stāstu.

Statistika Latvijā un vispārīgā tendence pasaulē

Analizējot publiski pieejamā neatkarīgās pētniecības projekta “European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs” (ESPAD) pēdējā ziņojuma (2019. g.) datus par atkarību izraisošu vielu lietošanu 15 – 16 gadu vecumā Latvijā, var secināt, ka statistika ir satraucoša. Marihuānu ir lietojuši 25,8% Latvijas bērnu, demonstrējot augstāko lietošanas punktu kopš 1999.gada. Turklāt procentuālais sadalījums starp abiem dzimumiem ir gandrīz līdzvērtīgs – zēni (29,4%), meitenes (22,0%).

Lai arī alkohola lietošanas procentu likne bērnu vidū ilgus gadus bijusi stabila, tuvu 100% (1999. – 2011.), tad pēdējo gadu rādītāji ir krituši, sasniedzot stabilitāti 4 gadu posmā – 88,8%. Cigarešu lietošana vēsturiski bijusi augstā līmenī, taču kopš 2011.gada cigarešu popularitāte ir vērojami kritusies 2015.gadā sasniedzot 57,5% lietotāju. 2019.gada pētījuma datus e-cigarešu lietotāji jau tiek izdalīti kā atsevišķa kategorija, uzrādot 35,9% lietotāju gadā.

Pasaules Veselības organizācija, atsaucoties uz “The Health Behaviour in School-aged Children” datiem, 2024.gadā ziņo par aktualitātēm skolas vecuma bērnu atkarību izraisošo vielu lietošanas paradumos:

- ♦ bērnu trendi: alkohols, e-cigaretes, marihuāna;
- ♦ alkohols ir biežāk lietotā viela;
- ♦ e-cigaretes ir populārāka izvēle nekā tabakas cigaretes; marihuānas lietošanas dati uzrāda nelielu lejupslīdi;
- ♦ strauji samazinās atšķirības atkarību izraisošo vielu lietošanā starp dzimumiem – meiteņu un zēnu smēķēšanas, alkohola un e-cigarešu lietošanas rādītāji līdzsvarojas.

SPKC mājaslapā pieejamā Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra (tagad – Eiropas Savienības Narkotiku aģentūra, EUDA) izstrādātā rokasgrāmata “Eiropas profilakses programma” rekomendē veikt profilaktisko darbu mācību iestādēs, īstenojot dažādas profilakses intervences. Kā viena no tām Rugāju vidusskolā tika īstenota lekcija – dzīvesstāsts.

“Cietums – tavas topošās mājas”

Rugāju vidusskolā lektoru sagaidīja 7. – 12. klašu audzēkņi,

Rugāju vidusskolā. Lekcijas “Cietums – tavas topošās mājas” gaidās.

lai 1,5 h laikā, iespējams, pieņemtu savas dzīves nozīmīgākās izvēles. Izvēļu izdarīšanas nozīmību nepiespiestā manierē akcentēja arī lekcijas autors. Tāpat arī atbildību par tām, kā piemēru klausītājiem likdams priekšā savas dzīves izdarītās izvēles un iestājušos atbildību: attīstījusies slimība – atkarība, ko var tikai ārstēt, bet neizārstēt...; cietumsods; probācijas uzraudzība; sagrauta veselība; sociālā atstumtība; izglītības un karjeras iespēju zaudēšana; jūtu trulums, dzīvesprieka zudums, dzīvības saglabāšanas instinkta neesamība un tieksme uz pašnāvību visu laiku, kamēr “lietoja”.

Lekcijas ietvaros skolēni tika iepazīstināti ar atkarības galvenajām pazīmēm; sekām veselībai, socializācijai, izglītības un karjeras izaugsmei; statistikas datiem, uzsverot, ka ar narkotikām saistīto likumpārkāpumu skaits Latvijā uz iedzīvotāju skaitu ir ļoti augsts – SPKC mājaslapā publiski pieejamā informācija “Latvija. Valsts ziņojums par narkotikām 2020” uzrāda skaitu – 3159. Turpinot sarunu, lektors pamatoja likumdošanas nozīmi katra personīgajās izvēlēs, iepazīstinot skolēnus ar Krimināllikuma 253.¹ panta (3) daļu, uzsverot audzēkņiem nozīmīgo informāciju – par narkotisko vai psihotropo vielu realizāciju nepilngadīgai personai izglītības iestādēs vai to teritorijā soda ar brīvības atņemšanu no 5 līdz 15 gadiem ar vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību līdz 3 gadiem. Labākai izpratnei lektors vārdos aprakstīja un papildināja ar vizualizāciju iespējamo nākotni – dzīvi cietumā, ja likuma pantos rakstītais nav uzrunājis: cietuma hierarhija, gaisotne, kameru izmēri, iekārtojums, režīms, darbs, higiēna, ēdiens, smaka, milzu žurkas, aukstums *līdz kaulam*, izdzīvošana, “karceris”.

Kas no dzirdētā tevi uzrunāja visvairāk?

RAITIS, 11.klase: – Mani uzrunāja šī cilvēka pieredze, dzīvesstāsts un noteikti tas, ko lektors stāstīja, kā nedarīt. Tāpat, kā viņš to pavēstīja. Tas deva emocionālo līdzpārdzīvojumu.

JĀNIS, 7.klase: – Noteikti uzrunāja visvairāk, ka es tādas lietas centīšos nedarīt un neatkārtot, nenokļūt tādā vietā kā cietums.

Ko tu šodien uzzināji jaunu, atzīmēji sev kā būtisku?

RAITIS, 11.klase: – Informāciju par tiem pantiem, ja veic noziegumus, saistītos ar narkotikām. Nedaudz arī par cietumu es uzzināju, cik īstenībā mazas telpas, kā realitātē tās ir iekārtotas, cik antihumāni apstākļi.

JĀNIS, 7.klase: – Es visu jau biju dzirdējis internetā dažādos video. Vairāk uzzināju par lietošanu – par to, kādas sekas var būt, un vēl citas lietas.

Mudinot Jāni vērtēt cita cilvēka dzīves pieredzes stāsta ietekmi uz jauniešiem mūsdienās, skolēns atbildēja, ka noteikti vajag dalīties ar savu pieredzi, jo, viņaprāt, tas var palīdzēt jauniešiem neatkārtot citu kļūdas. Turpinot spriest par lektoru ietekmes atšķirībām, Jānis dotu priekšroku reālam dzīvesstāstam, nevis, piemēram, policijas informatīvajam tekstam par atkarībām un to izraisītajām sekām. Skolēns pamatoja savu izvēli, teikdams: “Viņš to ir izjutis, izdzīvojis, un tas, ka viņš to turpina izdzīvot.”

Iespējams, jaunieši ir spējuši uztvert galveno, – nekas jau nebeidzas ar izciestu sodu. Garīgi smags darbs ir jāveic pašam ar sevi, lai atgūtu kontroli pār savu dzīvi, lai atrastu ceļu un turpinātu to iet pašam pie sevis.

Kur meklēt palīdzību?

“Latvijas anonīms alkoholiķu sadraudzība”, mājaslapa: <https://aa.org.lv/> (informācija arī angļu un krievu valodās), tālr. 27333523, e-pasts: aa@aa.org.lv. Tuvākā klātienē sapulču vieta ir Gulbenē, tālr. 27776776, taču pieejamas arī *online* sapulces. Sadraudzība “Anonīmie narkomāni”, mājaslapa: <https://www.na-latvija.lv/>, anonīmais diennakts informācijas tālrunis +371 28291992, e-pasts: na-latvija@na-latvija.lv. Pieejamas *online* grupas “Zoom” vietnē.

Zini un izmanto!

Izbaudi ziemas brīvdienas Ziemeļlatgalē!

Lai arī šī ziema mūs nelutina ar bagātīgu sniega segu un ziemas prieku baudīšanai atbilstošiem laikapstākļiem, tas nav šķērslis katram no mums atrast savu ziemas sajūtu un piedzīvojumu! Aicinām to darīt 22. un 23.februārī Balvu, Viļakas, Baltinavas un Kārsavas apkārtnē brīvdienu piedāvājumā "Izbaudi ziemu Ziemeļlatgalē 2025"!

Norises brīvā dabā – pārgājieni, aktīva atpūta, saimniecību apmeklējums.

Ekskursija zemnieku saimniecībā "Kotiņi"

22.februārī 11.00 un 13.00 un 23.februārī 12.00. Tiekamies KOTIŅOS nopietni nenopietnā gaisotnē "BRAUCAM AUZĀS! – NOPIETNI?". Izvēlies sev piemērotāko laiku un brauc ciemos.

Pieteikšanās nav nepieciešama. **Informācija pa tālr. 26699149.**

Maksa – 4 EUR/pers.

Kotiņi, Šķilbēnu pag., Balvu nov.

Ekskursija uz partizānu mītnēm Stompaku purvā

22.februārī no plkst. 12.00 līdz 15.00.

Privātekspozīcijas "Abrenes istabas" saimnieka Dzintara Dvinska vadīta vēsturiskā ekskursija uz partizānu mītnēm Stompaku purvā. Ekskursijas noslēgumā baudīsim ugunsкура zupu un tēju. Dalībnieku skaits ierobežots! Dalības maksa – 7 EUR/pers.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 26446147.

Stompaki, Susāju pag., Balvu nov.

Pārgājiens dabas parkā "Numernes valnis"

22.februārī no plkst. 10.00 līdz 14.00.

Pārgājiens pa dabas parka "Numernes valnis" teritoriju, baudot meža burvību. Maršruts ~13 km garš, apļveida. Noslēgumā cienasts pie Numernes skatu torņa. Dalības maksa – 5 EUR/pers. noslēguma cienastam.

Obligāta pieteikšanās, aizpildot pieteikuma formu <https://ej.uz/NumernesValni>.

Pārgājienu organizē Ludzas novada tūrisma centrs. **Informācija pa tālr. 29327265.**

Pulcēšanās dabas parkā "Numernes valnis" stāvlaukumā: GPS 56.848987, 27.490658.

Ekskursija "Izzināsim Malnavu"

22.februārī no plkst. 10.00 līdz 13.00.

Ekskursija gida vadībā pa neierastu maršrutu no Kārsavas uz Malnavu (~ 7 km). Izstaigāsim Malnavas muižas kompleksu, parkā "Zidūns" pie ugunsкура baudīsim saimniecības "Ūdrupe" tējas un "CAP i cap" pirāgu. Atpakaļceļš uz Kārsavu vai iespēja baudīt gardēžu piedāvājumu mājas restorānā "Dzīles" (individuāli iepriekš piesakoties!).

Ekskursiju organizē Kārsavas kultūrvēstures centrs "Liču mājas". Dalības maksa – 2 EUR (pirāgs un tēja).

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 28080712.

Pulcēšanās pie "Liču mājām", Vienības 64, Kārsavā, Ludzas nov.

Ziemas pārgājiens Baltinavā

23.februārī plkst. 10.00.

Maršruts Baltinava – Keiši – Pliešova – Kaši – Surikova – Odumova – Viborgi – Baltinava (12 km). Pa ceļam būs silta tēja un gardumi – medus, ievārijums, maize, kā arī ciemu stāsti, pārsteigumi un aktivitātes kopā ar gidi Anitu Ločmeli. Pārgājienu organizē Baltinavas muzejs. Dalības maksa – 2 EUR, papildus – par tējas pauzi 2 EUR.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 28395837.

Pulcēšanās no plkst. 9.30 pie Baltinavas muzeja, Tilžas ielā 7, Baltinavā, Balvu nov.

Baskāju skrējiens un ziemas aktivitātes Briežuciemā

23.februārī no plkst. 15.00 līdz 17.00.

Baskāju skrējiens un citas ziemas aktivitātes ārā (atkarībā no laikapstākļiem). Sasildīšanās pie tējas tases – līdzīgi ņemiet gardumus! Organizē Briežuciema tautas nams.

Dalība bez maksas. **Dalībnieku grupām vēlams pieteikties, tālr. 25444621.**

Pulcēšanās pie Briežuciema tautas nama, "Gaismas", Briežuciems, Briežuciema pag., Balvu nov.

Kulinārie piedāvājumi garšīgām ziemas brīvdienām

Rekovas dzirnavas

22. un 23.februārī no plkst. 10.00 līdz 16.00.

Aicinām uz gardu maltīti!

Uzkodas: ierauga baltmaizes čipsi ar zirņu humosu; franču crepes (griķu miltu plānās pankūkas) Kotiņu gaumē.

Zupas: gaļas buljons ar pupu kraukšķiem; pašgatavotu speltas miltu nūdeļu zupa.

Pamatēdieni: miežu grūbu – gaileņu gruboto un biešu vinegrets ar svaigi spiestu linsēkļu eļļu; zirņu – pupiņu sacepums ar speķi un sīpoliem.

Jaunums!!! "Rekovas dzirnavu" tagliatelle pasta ar sieru un tomātu mērci.

Deserti: pašmāju maizes zupa ar putukrējumu; pārļu grūbu deserts ar putukrējumu; speltas mannas buberts ar ogu ķīseli.

Vēlams iepriekš pieteikties, lai nodrošinātu jums vēlamo ēdienu un vietu, tālr. 29132664.

Maksa atbilstoši ēdienkartei.

Rekovas ielā 19, Rekovā, Šķilbēnu pag., Balvu nov.

Mājas restorāns "Dzīles"

22.februārī no plkst. 14.00 līdz 17.00.

Vēsu ziemas pēcpusdienu aicinām pavadīt pie gardām uzkodām un ar sirsniņām sarunām. Pamatēdienā pietāvēs sātīgs gaļas ēdiens, ko iecienījuši mūsu viesi – lēni gatavotas, mutē kūstošas cūku ribiņas. Maksa – 35 EUR/pers.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 26538016.

Zaļā ielā 9, Malnavā, Ludzas nov.

Radošas darbošanās un kultūrvietas

Aizraujošs ceļojums apkārt pasaulei – pasaules kultūras lelles acīm

22. februārī plkst. 10.00 un 23.februārī plkst. 11.00.

Apmeklētājus gaida pasaules leļļu ekspozīcijas "60 minūtēs apkārt Zemeslodei" īpašnieces Evita Zarembas-Kriģeres aizraujošie stāsti par pasaules tautām un kultūrām, kuras iemieso ekspozīcijā apskatāmās 1600 lelles.

Ekskursijas ilgums – aptuveni stunda. Ieteicams apmeklētājiem vecumā no 7 gadiem. Apmeklējuma maksa – ziedojums.

Nav nepieciešams iepriekš pieteikties. Informācijai tālr. 26230987.

Abrenes ielā 26 (ieeja no pagalma puses), Viļakā, Balvu nov.

Zirdziņu adiešona Zeļčusolā

22. februārī no plkst. 12.00 līdz 17.00.

Zirdziņa adiešanas meistardarbnīca tekstilmākslinieces Anneles Slišanas vadībā. Materiāli – dzija, vilna pildīšanai, adāmadatas – tiks nodrošināti. Tējas pauzēs – pašu ceptā Zeļču maize un Zeļčusolas pļavu tēja. Dalības maksa – 25 EUR/pers.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 29754060.

Vietu skaits ierobežots.

Janki, Zeļčos, Šķilbēnu pag., Balvu nov.

!! Apmeklējumam nepieciešams saņemt Pierobežas joslas speciālo caurlaidi. Caurlaidi var pieprasīt un saņemt, izmantot e-pakalpojumu vienotajā pakalpojumu portālā www.latvija.lv

Radoša darbošanās studijā "Azote"

22.februārī no plkst. 10.00 līdz 14.00.

Sveču darbnīca, kurā veidosim neregulāras formas sveci – Lāču dārza akmeni. Gatavosim augu-vaska kvēpekli.

23.februārī no plkst. 10.00 līdz 14.00.

Ziepjū izgatavošana. Gatavosim ziepes ar sastāvdaļām no meža, pļavas vai palodzes. Saruna par savvaļas un istabas augiem, kuri palīdz rūpēties par ādas veselību. Neparasto tēju degustācija kopā ar Žīguru Meža labumu ciema Valentīnu.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 29445914.

Vietu skaits ierobežots!

Dalības maksa – 10 EUR par katru darbnīcu.

Studija "Azote", Brīvības ielā 59a, Balvos.

Gleznošanas meistarklase "Krāsu prieks" Kadikūgās

22.februārī no plkst. 11.00 līdz 18.00.

Neatkarīgi no pieredzes līmeņa, meistarklase ļauj atklāt sevi jaunus talantus un piedzīvot istu radošu prieku. Apmeklētājiem būs iespēja uzgleznot katram sev paliekošu gleznu radošās atpūtas vietas "Kadikūgās" saimnieces Rudītes vadībā. Visi gleznošanai nepieciešamie materiāli ir iekļauti cenā. Dienas gaitā norisināsies trīs meistarklases, un, lai nodrošinātu vietas rezervāciju, nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās uz konkrētiem laikiem: 11.00–12.30; 13.30–15.00 un 16.00–17.30.

Apmeklētāji aicināti savlaikus pieteikties, zvanot pa tālr. 26314669. Vietu skaits ir ierobežots!

Dalības maksa pieaugušajiem – 20 EUR, senioriem un bērniem – 15 EUR.

"Kadikūgās", Liepu ielā 5, Baltinavā, Balvu nov.

Balvu Novada muzejs

22. februārī no plkst. 11.00 līdz 16.00.

Mākslinieces Agitas Zemītes un tēlnieka Aigara Zemīša izstāde "vienkārši tā...".

Ieejas maksa – 1 EUR.

Brīvības ielā 46, Balvos, Balvu nov.

Viļakas muzejs

22.februārī no plkst. 10.00 līdz 13.00.

Novadnieka, mākslinieka Valda Buša mākslas darbu izstāde un Ed.Spravnika Latvijas putnu olu kolekcija. Ieeja bez maksas.

Klostera ielā 1, Viļakā, Balvu nov.

Ziemas ceļos ar zirgiem – vizināšanās un izjādes

Zirgi "Aizpurvē"

22. un 23.februārī no plkst. 10.00 līdz 15.00.

Izbraucieni zirga vilktā pajūgā (drošā vai kamanās – atkarībā no laikapstākļiem). Izjādes norobežotā laukumā ar zirgu vai poniju. Zirgi fotosesijām. Maksa, sākot no 20 EUR par izbraucieni.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 26562138.

"Aizpurvīte", Aizpurvē, Medņevas pag., Balvu nov.

Zirgu sēta "Jaunbērziņi"

22. un 23. februārī.

Izbaudiet zirgu vilktu pajūga – ratu vai kamanu – braucieni (ja būs sniegš) vai izjādes ar poniju vai zirgu. Saimniecības apmeklējums. Piedāvājumā arī prasmju apgūšanas treniņš – zirga tīrīšana, seglošana, apmācība patstāvīgai jāšanai.

Maksa: izjādes 25 EUR, vizināšanās 30 EUR/1h; treniņš 15 EUR.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 26556076.

Jaunbērziņi, Tabakova, Bērzpils pag., Balvu nov.

Z/S Mežaines

22. un 23.februārī.

Vizināšanās ar drošku. Izjādes ar zirgu vai poniju. Piedāvājuma cena: izjādes no 20 EUR, brauciens pajūgā 30 EUR.

Iepriekšēja pieteikšanās obligāta, tālr. 28764175.

"Mežaines", Anengofā, Rugāju pag., Balvu nov.

! Plānojot brīvdienas Ziemeļlatgalē, ņemiet vērā, ka apmeklējums iepriekš obligāti jāpiesaka vietās, kur tas programmā ir norādīts. Atsevišķas aktivitātes pieejamas tikai atbilstošos laikapstākļos!

Lai prieka pilnas ziemas brīvdienas Ziemeļlatgalē!

* Sākums 3.lpp.

Palīdzēt dzīvībai, kas dārgāka par savējo

Brāļi un māsa

Taujājot, kā Adīna saprotas ar brāļiem, mamma atzīst, ka labi. Brīvajā laikā bērni kopīgi uzspēlē kādu galda spēli, skatās dažādus raidījumus par zinātni, ceļojumiem, dzīvi citās valstīs u.tml. Brāļiem labāk patīk zīmēt, Adīnai – lasīt grāmatas. Viņa ir autore Kristīnas Olsones grāmatu fane, diezgan daudz viņas grāmatas ir izlasījusi. Pašlaik meitene lasa Žīla Verna "Noslēpumu salu". "Jaunākajam brālim arī patīk lasīt. Reizēm, kad istabā paliek dīvaini kluss, tad paskatoties var redzēt, ka katrs savā stūrī lasa grāmatu. Protams, arī strīdi gadās, kā gan bez tiem, bet ar piekāpšanos lielākoties visiem ir diezgan pagrūti, jo katram vienmēr ir sava taisnība un piekāpties negrib neviens. Šādās situācijās nākas iesaistīties mums – vecākiem," atklāj Žanete.

Ierobežojumi rada lieku stresu

Adīna regulāri vairākas reizes nedēļā apmeklē fizioterapijas un masāžas nodarbības, lai nepasliktinātu veselības stāvokli. Dažreiz nākas arī nokavēt kādas mācību stundas, jo šo speciālistu darba laiks ir ierobežots un bieži sakrīt ar mācību laiku, gadās arī saslimt. Šajā ziņā, kā atzīst Žanete, nav kļūdujušies ar skolas izvēli (meitene mācās Eglaines pamatskolas 8.klasē), jo Adīnas skolotāji ir ļoti pretimnākoši un atvērti sadarbībai. Tomēr jaunā izglītības sistēma ievieš savas korekcijas, kas skolēnam uzliek par pienākumu visus slimības laikā uzkrātos pārbaudus darbus nokārtot divu nedēļu laikā, kopš skolēns atgriezies skolā, u.tml. "Personīgi neatbalstu jaunās izmaiņas skolēna vērtēšanas kārtībā, kas nedod iespēju pārrakstīt pārbaudes darbu, ja iegūts nepietiekams vērtējums, dodot vien iespēju skolēnam uzlabot gala vērtējumu, kārtējot kombinēto darbu par visu mācību gada vielu. Šis ierobežojums rada lieku stresu ne vien Adīnai, bet jebkuram skolēnam," pārliecināta mamma. Runājot par lauku skolu nākotni, viņa teic, ka diemžēl, zinot ekonomisko situāciju valstī un bērnu skaitu laukos, grūtu sirdi, bet jāsecina, ka tas ir tikai laika jautājums, kad šīs skolas slēgs: "Nākotne atkarīga no tā, ko lems atbildīgie – būtu valstij kāda programma iedzīvotāju piesaiste laukiem, tad varētu teikt, ka ir nākotne, bet pašlaik viss norāda uz pretējo. Ja tomēr tiks aizvērtas vēl pastāvošās skolas, tad arī daļa no spējīgajām ģimenēm, kam bērni vēl mazi, migrēs prom, jo piedāvātie skolēnu pārvadājumi visiem šo problēmu neatrisinās..." spriež mamma. Tā kā tajā brīdī, kad Adīnai bija jāuzsāk mācības, tuvākajā apkārtnē Eglaines pamatskola bija vienīgā, kas atbilda Adīnas situācijas vajadzībām, tad citus variantus, runājot par skolas izvēli, teic mamma, nemaz neizskatīja. Tālāk sekoja princips – brāļi seko mātai, lai visi būtu vienkopus. Mamma uzskata, ka Adīnas gadījumā mazāks skolēnu skaits ir pluss, jo vajadzības gadījumā audzēknis saņem papildus individuālu uzmanību no skolotāja puses, nekā tas būtu klasē ar lielu skolēnu skaitu. Žanete pieļauj, ka lielā klasē Adīnai būtu grūtāk koncentrēties mācībām.

Dāvāsim vairāk cilvēciņas!

Izvēloties aktivitātes ziemas vakariem, Vilciņu ģimenē, kā stāsta mamma, viss atkarīgs no noskaņojuma – citreiz spēlē galda spēles, reizēm nodarbojas ar rokdarbiem, reizēm sarīko kādu ģimenes filmu vakaru, ja ir ļoti labs noskaņojums, var arī ģimenes diskotēku uzrīkot. "Gadās, ka izbraucam uz kādu no tuvākajām pilsētām, lai kopā pavadītu laiku. Vasarā, protams, ir daudz vairāk nodarbju un iespēju. Spēku un iedvesmu pamatā gūstam cits no cita, jo vairāk nav uz ko pajauties, kā tikai pašiem uz sevi. Reizēm restartam aizbraucam pastaigāt pa kādu no apkārtnes mežiem," stāsta Žanete. Viņa novēl katram savā dzīvē saskatīt un novērtēt pozitīvos mirkļus un iespējas, kas ir apkārt tieši šajā brīdī, nevis uztraukties par nepiepildītiem sapņiem vai citām lietām, kas varētu būt, bet nav, un sevi šausīt. "Esi pateicīgs par to, kas tev ir, un tev tiks iedots vēl vairāk! Es ticu, ka tā arī ir. Dāvāsim vairāk cilvēciņas un pozitīvas emocijas viens otram, tas ir daudz svarīgāk par materiālajām vērtībām, jo neviens mēs nebūsim mūžīgi uz šīs zemes. Lai visiem laba veselība, mīliet viens otru un nekad nepadodieties!" teic trīs bērnu mamma.

Apsveikums

Lai jubilejas svecēm īpašs mirdzums,
Lai visi vēlējumi nāk no sirds.
Lai gadu jūrā krietni darbi krājas
Un veiksmes zvaigznes nepamet.

No sirds sveicam **Valiju Viksniņu** skaistajā dzīves jubilejā! Lai mirdzums acīs, siltums dvēselē un stipra veselība.

Ingars un Imants ar ģimenēm, krustdēls, Arturs

Dažādi

Valentīndienas mūzikas vakars ceturtdien, 13.februārī, kafējnicā "VELVES" no plkst. 17.30 līdz 20.30! Ieejas maksa – 3 eiro. Līdzī ņemam prieku, labu garastāvokli un draugus! Galdiņu rezervācija pa tālr. 28235483, 29565132.

Zāgē, skalda malku.
Tālr. 23205101.

Pārvietojamā lentzāģa pakalpojumi.
Tālr. 28470671.

Pērk

Craftwood pērk meža īpašumus, cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tālr. 26360308.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLITĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Līdzjūtības

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.*
Klusi skumstot un jūtot līdzī sāpēs,
esam kopā ar **Griestiņu ģimeni**,
dēlu **RAITI** pāragri mūžības ceļā pavadot.
Pēteris Dauksts ar ģimeni

*Runājiet ar mani klusi,
Saudzīgāk kā citu dienu:
Šodien sirds man palikusi
Smagāka par sāpi vienu.*

(E.Zālīte)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **vecākiem, brālim un citiem tuviniekiem, RAITI** mūžībā pavadot.
Klasesbiedri un audzinātāja Vija

*Es aizeju, kaut viss te ļoti patīk
Un gribētos vēl ilgi, ilgi būt,
Varbūt tur brīnumu var satikt,
Ko te man dzīve neatļāva gūt.*

(O.Vācietis)
Mūsu patiesa līdzjūtība kolēģei **Inesei Griestiņai**, dēlu **RAITI** mūžībā pavadot.
RGK kolēģes

*Kāpēc tu šogad tā steidzies, veļu māt,
Vai manas nedzīvotās dzīves tev nemaz nav žēl.
Nu manas cerības un mani skaistie sapņi
Kaut kur starp zvaigznēm tālu, tālu kvēl.*
Lai mūsu visdziļākā līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju smagumu **Griestiņu ģimenei**, dēlu, brāli **RAITI** pāragri zaudējot.
Baiba, Irēna, Dzintra, Ivars, Ilgvars

Vēl tik daudz rītausmās tev jāieskatās bij'...
Skumju un atvadu brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību **Griestiņu ģimenei**, dēlu **RAITI** kapu kalniņā pavadot.
Ločmeļu ģimene, J.Zonne

*Nepaspēju ardievas tev sacīt.
Nepaspēju – nu par vēlu viss.
Mūsu dzīves gaišā ugunskurā
Viss, it viss ir pēkšņi nodzisis.*
Jūtam līdzī **Pēterim, Inesei, Laurim un visiem tuviniekiem**, miļo dēlu, brāli **RAITI GRIESTIŅU** pāragri zaudējot.
Inese, Santa, Māris, Andris

Pārdod

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu, sausu bērza malku. Tālr. 29166439.

Pārdod skaldītu malku, laba cena. Tālr. 28772537.

Pārdod skaldītu, krāmētu malku. Tālr. 25442582.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa, ir arī fasēta malka maisos. Tālr. 26550272.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 26189956.

Pārdod Latvijā audzētu cūkgaļu. Bezmaksas piegāde. Tālr. 20305564.

Piegādā lopbarībai: burkānus, cukurbietes, kartupeļus, graudus. Tālr. 25442582.

Atrasts

Balvu estrādē atrasts atslēgu saišķis ar piekariņiem – zaķis un Eifeļa tornis. Īpašniekam interesēties redakcijā.

Sestdien Tautas ielā atrasta atslēga ar piekariņu **Balvi**. Īpašniekam interesēties redakcijā.

Līdzjūtības

*Māmulīt, atver plaukstu – sūro mūža stāstu,
Ļauj, lai paspiežu un noskūpstu es tās,*

*Ļauj, lai es tās silti, silti glāstu,
Kā tās mani kādreiz bērībā.
Kad pa baltu, sniegotu ceļu mūžībā
aiziet māmiņa **DAINA BONDARE**,
patiesa, klusa līdzjūtība **Mārai ar ģimeni**.
Klasesbiedri, audzinātāja
Balvu Valsts ģimnāzijā*

*Balti ceļi, balti kalni,
Balti visi meži zied.
Projām eju, nepārnāksu,
Mani mīļi pieminiet.*

(A.Atgāze)
Visdziļākā līdzjūtība **Irinai Karuzinai un tuviniekiem**, pavadot māsu **ĻENU** pa balto mūžības ceļu.
Gaļina Andrukele, Tamāra Ivanova, Valentīna Daņilova

Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni?!

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Vaduguns
INDEKSS 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** – T. 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** – T. 26707934;
A.SOCKA – T. 29378903; **I.TUŠINSKA** – T. 27145837;
A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – **S.GUGĀNE**
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** – T. 25908200
ŠOFERIS **A.KIRSANOVŠ** – T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs – **64520961**

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespīests SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Rīgā, Mūkusalas 15A
Tirāža – 2145